

tolaislaiksi.

Wiik: ehdotti että ryhmä äänestäisi lakiesityksen hylkäämisen puolesta ja että ryhmän taholta esitettäisiin hyväksyttäväksi seuraava ponsi: "...että eduskunta kehoittaisi hallitusta laatimaan ja eduskunnalle jättämään ehdotuksen irtolaislaiksi, jonka mukaan irtolaisuuden käsite tulisi tarkoittamaan vain sellaisia tapauksia, jotka johtuvat kyseessä olevan henkilön henkilökohtaisesta huolimattomuudesta tai huonoista taipumuksista eivätkä hänelle ylivoimaisista yhteiskunnallisista epäkohdista".

Voionmaa: Oli lakiesityksen hyväksymisen kannalla.

Komu: Kannatti wiikin ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä päätettiin 7 äänellä 3 ääntä vastaan ehdottaa ryhmäkokoukselle, että ryhmä kannattaisi lakiesityksen hyväksymistä.

4 §.

Alkoholilaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan esitykseen alkoholilailaksi.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä kannattaisi lakiesityksen hyväksymistä.

5 §.

Apteekkitavaralaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen apteekkitavaralaksi.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä kannattaisi lakiesityksen hyväksymistä.

6 §.

Kuolemanrangaistuksen poistaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen ed. Wiikin lakialoitteeseen kuolemanrangaistuksen poistamisesta ja ed. V. Annalan ym. toivomusaloitteeseen kuolemanrangaistuksen soveltamisesta, sekä lakivaliokunnan molemmista aloitteista antamiin hylkääviin mietintöihin.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että

ryhmä kannattaisi ed. Wiikin aloitteen hyväksymistä.

7 §.

Maalaiskuntain kunnallishallinnosta annetun asetuksen 82 §:n muuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen ed. Hautalan y.m. lakialoitteeseen maalaiskuntain kunnallishallinnosta annetun asetuksen 82 §:n 8 kohdan muuttamisesta.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä kannattaisi lakialoitteen hylkäämistä.

8 §.

Hallitusvallan lujittaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen ed. Pennasen y.m. toivomusaloitteeseen hallitusvallan lujittamisesta.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä vastustaisi aloitteen hyväksymistä.

9 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että ryhmän puheenjohtajat Tanner ja Pekkala olivat olleet poissa eduskunnan istunnosta 1/10 sinä aikana, jolloin oli toisessa käsittelyssä kunnallisen huoltolautakunnan perustamista koskeva lakiesitys ja täten aiheuttaneet sen, että eduskunta yhden äänen enemmistöllä hylkäsi ryhmän taholta tehdyn itsensäisten lastensuojelulautakuntien perustamista tarkoittavan ehdotuksen, päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että kokous antaisi asianomaisille vakavan muistutuksen.

10 §.

Eräiden valiokuntain jäsenpaikkojen järjestäminen.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että jäseneksi sivistysvaliokuntaan Pärssis-vainajan tilalle valittaisiin L u m m e, ja Lumpeen tilalle laki- ja talousvaliokuntaan r y y.

11 §.

Maalaisliiton välikysymyksen hoitaminen.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmä ei vielä tässä kokouksessa päättäisi suhtautumisestaan maalaisliiton välikysymykseen, ja että Pekkala

Tannerin matkoilla olon vuoksi esittäisi välikysymyskeskustelussa ryhmän kannan.

12 §.

Lomanpyyntöjä.

Hälonen pyysi lomaa kunnallisen tehtävän vuoksi eduskuntatyöstä 8/10-35.

Tanner pyysi ulkomaanmatkan vuoksi lomaa eduskuntatyöstä kahden viikon ajaksi 8/10 lukien.

Lomanpyyntöjä puolletaan.

v a k u u d e k s i :

Lehtokoski
sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Tanner
puheenjohtaja.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 3 p:nä lokakuuta 1935. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson, Bryggari, Eskola, Hildén, Koivulahti-Lehto, Koponen, Lehtokoski, Lumijärvi, Paasivuori (sairas), Pekkala (kouksesta), Puittinen (sairas), Reinikainen (valtuuston kokous), Syrjänen, Turkka ja Väisänen. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Laki kunnallisesta huoltolautakunnasta.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan esitykseen laiksi kunnallisesta huoltolautakunnasta.

Sen johdosta, että ryhmän jäsen Lumme oli v.v. kokouksessa ehdottanut, että lakiehdotuksen kolmannen käsittelyn yhteydessä ryhmän taholta esitettäisiin hyväksyttäväksi seuraava ponsi: "Eduskunta lausuu toivomuksenaan, ettei lain kunnallisista huoltolautakunnista voimaan tullessa estettäisi silloin toimivien lastensuojelulautakuntien itsenäisen toiminnan jatkumista, elleivät kuntain valtuustot niitä lakkautta.", ehdotti v.v. että ryhmän taholta ei tällaista pontta esitettäisiin, vaan että тов. Lumme koskettelisi k.o. asiaa eduskunnassa puheenvuorossaan.

valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin.

2 §.

Lastensuojelulaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan esitykseen lastensuojelulaiksi.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti äänestää esityksen hyväksymisen puolesta.

3 §.

Irtolaislaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan esitykseen irtolais-

laislaiksi.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä ei vastustaisi lakiesityksen hyväksymistä.

Ampuja: Oli lain hylkäämisen ja yli vaalien äänestämisen kannalla.

Konu: Yhtyi Ampujaan lain hylkäämisessä.

Kuittinen: Kannatti molempia Ampujan ehdotuksia.

Lindman: Oli lain hylkäämisen kannalla.

Kivisalo: Yhtyi hylkäämiseen.

Voionmaa: Puolusti lain hyväksymistä. Wiikin v.v. kokouksessa ehdottama ponsi ei sano mitään. Henkilö, jolla on huonoja taipumuksia, on yhteiskunnallisen huollon ja kurin tarpeessa. Yhteiskunnan täytyy suojella itseään kulkureita vastaan. Huomautti että kunnalliset viranomaiset joutuvat etupäässä tätä lakia käytäntöön soveltamaan.

Syrjänen: Oli lain hyväksymisen kannalla. Laki merkitsee edistysaskeletta tällä alalla.

Huotari: Irtolaislaki on myöskin huoltolaki. Pääministeri oli yksityisesti erälle edustajille ilmoittanut, että kaikki lait hylätään ellei irtolaislakia hyväksytä. Kannatti lain hyväksymistä.

Hämäläinen: Oli lain hyväksymisen kannalla. Varsinkin maaseudulla kaivataan irtolaislain uudistamista. On kulkureita, jotka käyttävät voimassaolevaa mutta vanhentunutta irtolaislakia hyväkseen.

Turkia: Oli lain yli vaalien äänestämisen kannalla.

Kääräinen: Ei tämä laki niin kovin hyvä ole, mutta ei sitä sentään ole yli vaalien äänestettävä. Emme tästä asiasta saa vaalivalttia. Ehdotti että ryhmän jäsenille annettaisiin asiassa "vapaat kädet".

Wiik: Minä pyrin siihen, että ryhmää ei voida syyttää lain hyväksymisestä. Yli vaalien äänestämällä ei ole merkitystä, koska laki silloinkin astuisi voimaan 1937, niinkuin sen voimaanastumista nytkin suunnitellaan.

Keskustelun päätyttyä päätettiin kaikilla äänillä 10 ääntä vastaan, että ryhmä ei kannata lain äänestämistä lepäämään yli vaalien.

Tämän jälkeen päätettiin 33 äänellä 23 ääntä vas-

taan, että ryhmä äänestää lakiesityksen hylkäämisen puolesta. Samalla päätettiin ryhmän puolesta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi sen suuntainen ponsi, jonka wiik oli esittänyt v.v. kokoukselle. Ponsin valmistaminen jätettiin tov. wiikin tehtäväksi.

4 §.

Lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui kaunistulan Torpanomistajayhdistyksen ja Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistyksen lähettämä lähetystö, jonka puolesta ryhmälle esitettiin liitteenä 1 ja 2 olevat kirjelmät.

Lähetystölle vastasi ryhmän puolesta puheenjohtaja Tanner huomauttaen, että lähetystön kosketelema asia on jo pitkät ajat ollut ryhmän jäsenten sydämiä lähellä. Jos hallituksen k.o. lakiesityksessä on puutteita, tullaan niihin ryhmän taholta kiinnittämään vakavaa huomiota. Kiitti annetuista tiedoista.

5 §.

Alkoholilaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen kolmanteen käsittelyyn joutuvaan esitykseen alkoholilailaksi.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti kannattaa lakiesityksen hyväksymistä.

6 §.

Apteekkitavaralaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen hallituksen esitykseen apteekkitavaralaksi.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti kannattaa lakiesityksen hyväksymistä.

7 §.

Kuolemanrangaistuksen poistaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen ed. wiikin lakialoitteeseen kuolemanrangaistuksen poistamisesta ja ed. V. Annalan y.m. toivomusaloitteeseen kuolemanrangaistuksen soveltamisesta.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti, että ryhmä kannattaa wiikin aloitteen hyväksymistä ja

vastustaa v. Annalan aloitteen hyväksymistä.

8 §.

Maalaiskuntain kunnallishallinnosta annetun
asetuksen 82 §:n muuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen ed. Hautalan ym. lakialoitteeseen maalaiskuntain kunnallishallinnosta annetun asetuksen 82 §:n 8 kohdan muuttamisesta.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti kannattaa lakialoitteen hylkäämistä.

9 §.

Hallitusvallan lujittaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen ed. Pennasen y.m. toivomusaloitteeseen hallitusvallan lujittamisesta.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti vastustaa aloitteen hyväksymistä.

10 §.

Maalaisliiton välikysymyksen hoitaminen.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti, että ryhmä ei tässä kokouksessa ota ratkaistavakseen kysymystä miten sen tulisi suhtautua maalaisliiton perushankintojen rahoittamista koskevaan välikysymykseen, ja että ryhmän kannan välikysymyskeskustelussa esittää Tannerin matkoilla olon vuoksi Pekkala.

11 §.

Eräiden valiokuntain jäsenpaikkojen
järjestäminen.

Todettiin että asia oli valitsijamiesten kokouksessa järjestynyt v.v. ehdottamalla tavalla.

12 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että ryhmän puheenjohtajat Tanner ja Pekkala olivat olleet poissa eduskunnan istunnosta 1/10 sinä aikana, jolloin oli toisessa käsittelyssä kunnallisen huoltolautakunnan perustamista koskeva lakiesitys ja täten aiheuttaneet sen, että eduskunta yhden äänen enemmistöllä hylkäsi ryhmän taholta tehdyn itsensä lastensuojelulautakuntien olemassa-

oloa tarkoittavan ehdotuksen, päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti antaa asianomaisille vakava muistutus.

13 §.

Lomanpyyntöjä.

Päätettiin v.v. ehdotuksen mukaisesti kunnallisen tehtävän vuoksi myöntää T. Haloselle lomaa eduskuntatyöstä 8/10-35.

Samoin ryhmän puheenjohtajalle V. Tannerille ulkomaan matkan vuoksi kahden viikon ajaksi 8/10 lukien.

Hakkila: ilmoitti sopineensa puhemiehen kanssa siitä, että tov. Paasivuori voi olla poissa eduskuntatyöstä erikoisista lomanpyynnöistä. Jos kuitenkin eduskunnassa tulee käsiteltäväksi joku tavallista tärkeämpi asia, on tov. Paasivuori silloin koettava saada saapumaan istuntoon.

14 §.

Toveri Voionmaa selostaa Geneven näköaloja.

Kansainliiton kokouksessa Suomen edustajana mukana ollut ryhmän jäsen toveri Voionmaa selosti ryhmän jäsenille Geneven näköaloja. Aluksi puhuja selosti erästä Kansainliiton kokouksessa esillä ollutta työväen kannalta mielenkiintoista asiaa, nim. ravitsemiskysymyksen vaikutusta kansan terveyteen. Kysymyksen alustaja oli todennut, että kansan ravintokysymyksen edistämisen kautta edistetään myöskin maatalouspulan helpottumista. Hän oli myöskin todennut sivistyskansoista on noin 20 % aliravittuja. USA:n entinen presidentti Hoover oli erään tutkimuksen perusteella väittänyt, että Amerikassa on 6 milj. lasta aliravittuja. Kansainliiton kokouksessa oli ollut esillä muitakin mielenkiintoisia asioita, m.m. eräs naisten oikeuksia koskeva asia ja rahan kansainvälistä vakauttamista koskeva suunnitelma.

Abessinian kysymyksessä on Kansainliitto asettunut sille kannalle, ettei se hyväksy Italian aluevaltauksia Abessiniasa. Englannin taholta on oltu hyvinkin jyrkkiä ja määrättyissä tapauksissa uhattu käyt-

tämä pakotteita Italiaa vastaan. Abessinian kysymys on tosiasiallisesti Kl. neuvoston käsissä, siihen ei kuitenkaan kuulu Italian eikä Abessinian edustajia. Ennen kuin Kansainliiton päätös ehtii tulla on Mussoliniinilla vapaat kädet toimintaan. Englanti voi Kansainliiton puitteissa tai muutenkin ryhtyä yksityisesti toimenpiteisiin. Litvinof esiintyi Kl. hyvin suurena tekijänä. Hän ajaa hyvin jyrkkää kantaa Italiaa vastaan. Englannin hallituksen kantaan vaikuttaa ehkä sekin, että siellä on vaalit lähellä ja mahdollisesti myöskin se, että Englannissa toimeenpantiin hännestys rauhan hyväksi ja siinä annettiin rauhan puolesta yli 11 milj. ääntä.

Fuolan ulkoministeri Beck pelaa suurta valtiollista peliä. Puola ja Unkari ovat asiallisesti Italian puolella.

Kansainliiton piirissä ollaan yleensä sitä mieltä, että Mussoliniin eivät järkipuheet vaikuta. Mussolini vakuuttaa, että hän koettaa rajoittaa sodan Afrikkaan. Sota merkitsee jokatapauksessa Abessinialle, jossa todella vallitsee suuria epäkohtia, huomattavia muutoksia.

Lopuksi puhuja totesi, että pakotteita todennäköisesti tullaan käyttämään. Emme mekään täällä kaukana Pohjolassa voi jäädä kokematta niitä seurauksia, joita pakotteet aiheuttavat.

V a k u u d e k s i :

Luigi Rattien
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Miris Aunu
Puheenjohtaja.

Otto Järvenpää

Uuno P. Kananen

Life No 1

Sosialidemokraattisen Puolueen Eduskuntaryhmälle.

Kun Eduskunnassa lähiaikoina tulee käsiteltäväksi Kallituksen esitys laiksi tiheissä asumuaryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta, rohkenemme me allekirjoittaneet, Raunistulan Torpanomistajainyhdistys r.y:n, jonka kotipaikka on Kaarinan pitäjällä Turun ja Porin läänissä, ja jonka toimialueella on yhteensä noin 900 torppaa, joista Valtion virkatalojen alueella noin 300 ja Kaarinan kunnassa yllämainitussa läänissä kotipaikkansa omaavan Kaarinan kunnan Torpanomistajainyhdistys r.y:n, jonka toimialueella taas on noin 700 torppaa, valtuuttamina edustajina Teille Suomen Kansan Edustajille esittää seuraavaa:

Ensinnäkin olemme suurimmalla mielihyvällä todenneet, että käsiteltäväksi meille kullekin niin tärkeä asia nyttemmin on

tullut tähän vaiheeseen. Hallituksen Eduskunnalle antama esitys tuottaisi siis meille tasjoissa asutusryhmissä asuville vuokramiehille ne samat oikeudet, jotka jo aikaisemalla lainsäädännöllä on annettu varsinaisen maalais-alueen vuokramiehille. Tämä tietäisi siis meille, että saisimme omaksemme lunastaa ne alueet, joille useassa tapauksessa jo vuosikymmeniä sitten olemme suurella vaivalla saaneet rakennetuksi itsellemme ja perheellemme asunnon, jota olemme tottuneet pitämään kotinamme ja jonka hyväksi olemme näiden pitkien vuosien aikana vapaa-aikamme uhranneet. On siis aivan luonnollista, että aikana, joilloin esikaupunkialueiden liittäminen Turkuun saattaa minä hetkenä hyvänsä joutua lopulliseen vaiheeseensa, ja siten aiheuttaa meidän vuokramiesten ja varsinkin Valtion virkatalojen vuokramiesten lunastamis-oikeudessa moninaisia vaikeuksia, emme muuta voi kun toivoa, että Eduskunta viipymättä hyväksyisi käsiläolevan Hallituksen esityksen, mikä laiksi vahvistettuna takaisi meille vuokramiehille varmuuden kotiemme säilymisestä koskemattomana.

Vaikkakin yhteinen harras toivomuksemme on, että Eduskunta kiireimmiten hyväksyisi kyseenalaisen lakiehdotuksen, emme kuitenkaan saata olla tekemättä huomautuksia ehdotuksen eräisiin kohtiin.

Lakiehdotuksen 1 §:n mukaan tulisi lunastusoikeus olemaan vaan niillä vuokramiehillä, joiden vuokrasuhde on ollut olemassa maaliskuun 12 päivänä 1921. Ainakin Turun lähiseudulla on huomattavasti sellaisia vuokramiehiä, jotka ovat rakentaneet alueille, joiden vuokrasuhde on syntynyt jälkeen käkenmainitun päivämäärän V.v. 1926 - 1929 vallinneen vilkkaan rakennustoiminnan aikana rakennettiin vielä paljon vuokra-alueille. Nämä vuokramiehetkin ovat jo ehtineet uhrata ei ainoastaan pienet säästönsä vaan myöskin useamman vuoden vapaa-aikansa, saaden näistä, monasti aivan kalliisistakin vuokra-alueistaan vähitellen muodostumaan siedettävää ja toisinaan hyvinkin kauniita asunto-alueita. Olisi mielestämme kohtuutonta ja väärinkin jättää heitä ulkopuolelle niiden etujen, joita p.o. lakiesitys hyväksyttynä toisi niille vuokramiehille, joiden vuokrasuhde on peräisin lakiesityksessä mainitu-

ta ajalta.

Lakiesityksen 1 §:n mukaan ei lunastusoikeutta ole myöskään sellaisilla kaupunkiin jälkeen maaliskuun 12 päivän 1921 yhdistetyillä alueilla, joille ennen p.o. lain voimaan tuloa on vahvistettu asemakaava. Tämä määritelmä kirjaimellisesti laiksi vahvistettuna tulisi varsin suuremman määrin rajoittamaan sen varren yhteiskunnallisen uudistuksen aikaansaamista, jota lakiesityksellä on ajateltu, lakiesitystä laadittaessa on mielestämme liian tiukasti pidetty silmällä asemakaavalain edellyttämän asemakaavan toteuttamismahdollisuuksia. Niin tärkeä kuin asemakaavan olemassa-olo taajaan asutuilla seuduilla onkin, olisi mielestämme tällaisilla alueillaakin lunastusoikeus myönnettävä ainakin niissä tapauksissa, milloin tällaisen oikeuden myöntämisen ei katsota olevan asemakaavan toteuttamisen esteenä.

Lakiesityksen 2 §:n 1 kohta mielestämme loukkaa kohtuuttomasti ti ja oikeudettomasti heikommassa taloudellisessa asemassa elävää kansanosaa, sekä sitä lainsäädännössämme vallitsevaa yleistä periaatetta, jonka mukaan kaikki kansalaiset ovat lain edessä samanarvoisia. Tämän ohessa antanee säädös laiksi vahvistettuna asianomaisille ja aikakin lunastamisoikeutta vastustavalle maanomistajalle aiheutta moninaisiin, mitä erilaisempiin pyrkimyksiin tulkita lakia.

Lakiesityksen 3 §:n määritelmä lunastettavan alueen lunastushinnan määrittämisestä ei mielestämme ole oikeaan osunut. Ensinnäkin siitä syystä, että sanonta sinänsä antaa mahdollisuuden tulkita lakia miten laveasti tahansa, ja toiseksi, periaatteellisesti katsottuna olisi kohtuutonta, että tasjoissa asutusalueissa asuvat vuokramiehet saisivat lunastaa alueensa käyvästä hinnasta, kun sitä vastoin aikaisempi lainsäädäntö vuokra-alueiden lunastamisesta, tuotti vuokramiehelle lunastushintaan nähden huomattavia, asiallisesti varsin kohtuulliseksi katsottavia etuisuuksia.

Kaikkeen esittämämme viitaten rohkenemmekin toivomuksemme esittää, että p.o. lakiesitys tulisi siten korjatuksi, että;

I:si. lunastusoikeutta ei rajoitettaisi lakiesityksessä mainittu ajankohta, vaan että jokaisella, joka nykyään vuokraoikeudella hallitsee toisen maata, olisi samanlainen oikeus;

II:si. sellaisiakin vuoden 1921 maaliskuun 12 päivän jälkeen

kaupunkiin yhdistetyillä alueella, jolla on vahvistettu jo tai ennen tämän lain voimaantuloa vahvistettua asemakaavaa, myönnettäisiin lunastusoikeus, tai ainakin silloin, kun tällaisen oikeuden myöntämisen ei katsota olevan asemakaavan toteuttamisen esteenä.

III:si.lakiesityksen 2 §:n 1 kohta tulisi kokonaan poistetuksi; ja

IV:si. lakiesityksen 8 §:n määräyksiä sikäli muutettaisiin, että lunastettavan alueen lunastushinta tulisi määrättäväksi vuokra-alueiden lunastamisesta 15 päivän loppukuuta 1918 annetussa ja sittemmin muutetussa laissa tunnustettuja periaatteita noudattaen.

Helsingissä, lokakuun 3 päivänä 1935.

Raunistulan Torpanomistajainyhdistys r.y:n puolesta
ja valtuuttamina:

Vilho Saarinen

Emil Forsman

Kaarinan Nummenmäen Torpanomistajainyhdistys r.y:n
puolesta ja valtuuttamana:

Emil Laakso

Sosialidemokraattisen Puoleen Eduskuntaryhmälle.

Jo monta kertaa on Suomessa lainsäädäntöteitse järjestetty erilaisia vuokrasuhteita ja useilla n.s. lunastuslaeilla turvattu vuokramiesten oikeuksia, mutta ilman tällaista viimeksimainittua valtiovallan suojaa ovat jääneet ne monet vuokramiehet, jotka ovat asettuneet n.k. tiheisiin asutusryhmiin maalla. Tosin on heidänkin asemaansa koetettu lainsäädäntöteitse turvata, mutta ne lakiehdotukset, jotka ovat siinä tarkoituksessa tehdyt, eivät ole tulleet vahvistetuiksi syystä, että niitten mukaan olisi suuri joukko puheenalaisia vuokramiehiä jäänyt ilman lunastusoikeutta. Kysymyksessä olevaa lainsäädäntöä on myöskin viivästyttänyt asemakaavalain ja sen yhteydessä olevien lakien puuttuminen. Nytemmin on asemakaavalaki hyväksytty ja Hallitus antanut Eduskunnalle ehdotuksen laiksi tiheissä asutusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta.

Edellämainituista syistä käännyimme me allekirjoittaneet Kaarinan

pitäjässä kotipaikan omaavan Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys r.y. nimisen yhdistyksen valtuuttamina puoleenne ja pyydämme esiintuoda seuraavaa:

Vähä-Heikkilän Mäkitupalais r.y:hyn kuuluu noin 300 vähävaraista vuokramiestä eli mäkitupalaista, jotka ovat eri aikoina, suurin osa jo viime vuosisadan vaihteessa vuokranneet Suomen Valtion Kaarinan pitäjässä omistamasta Vähä-Heikkilän virkatalosta pieniä alueita asuntotoiteiksi, ollen jollakulla vähäisen puutarhamaatakin tonttimaan lisäksi. Nämä alueet olivat kuitenkin silloin suurimmalta osaltaan pelkkää kiviä, jotka nyt sitkeän työn ja uurastuksen jälkeen ovat muuttuneet kauniiksi asuntoalueiksi kodikkaine asumuksineen ja pienine puutarhoineen. Nyt ovat kuitenkin kaikkien mielet olleet huolestuneita. Tuntuu siltä kuin olisi turhaan pienistä tuloista säästetty oman kodin rakentamiseksi ja turhaan aherrettu raskaan työpäivän jälkeen iltapuhteet kotiemme kaunistukseksi, ellei Eduskunta vastoin vakaata uskoamme viipymättä hyväksyisi Hallituksen tekemää lakiehdotusta. Tunnettuahan on, että Turun kaupungin ja siihen aivan lähitulevaisuudessa liitettävien esikaupunkialueitten yhteenliittymisen jälkeen tulisi Turun kaupunki saamaan Vähä-Heikkilän virkatalon omakseen. Yhteenliittämisehdotuksessa ei kuitenkaan mitään siitä, miten meidän vuokrasopimuksemme ja oikeusasemamme jätettäisiin tässä yhteenliittämisessä tai sen jälkeen. Tämä meille ja perheillemme erittäin tärkeä kysymys ei anna mielillemme rauhaa. Ellei lailla turvata sitä ennen meidän asemaamme, joudumme kokonaan Turun kaupungin armoille, sillä nykyiset vuokrasopimuksemme päättyvät ensitulevana maaliskuun 14 päivänä, minkä jälkeen joudumme tuuliajolle. Jos lakiehdotusta ei ennen edellämainittua päivää hyväksyttäisi ja Turun kaupunki saisi omistusoikeuden Vähä-Heikkilän virkataloon sekä jos tämän alueen asemakaava vahvistettaisiin ennen ehdotetun lain voimaantuloa, joutuisimme me kokonaan Turun kaupungin mielivallasta riippuvaisiksi, sillä silloinhan ei meillä k.o. lakiehdotuksen 1 §:n mukaan olisi lunastusoikeutta. Kaupunki voisi häätää meidät, pakottaa meidät suurin kustannuksin ja tappioiden siirtymään toiseen paikkaan taikka koroittaa vuokria mielensä mukaan meidän voimatta sitä estää millään tavalla. Tämä kohtalo silloin me edessä saa meidät huolestuneina kääntymään luottamuksella puoleenne ja uskomme, että meidän uhattu asemaamme turvataan ehdotetulla lailla.

tä ennen. Ellei lakia ennen ensi maaliskuun 14 päivää eli siis ennen meidän vuokrasopimustemme päättymistä hyväksyttäisi, on ehdotetun lain 1 §:ään tehtävä sellainen muutos, joka takaa meille ehdottoman lunastusoikeuden riippumatta Vähä-Heikkilän virkatalon alueen Turun kaupunkiin liittämisestä.

Voitaisiin ehkä väittää, että kun nyt olemme Valtion vuokralaisia ja mahdollisesti joudumme Turun kaupungin vuokralaisiksi, ettei meille olisi tarpeen säätää vuokra-alueittemme lunastamisoikeutta, koska muka olisi syytä pelätä, että Turun kaupunki väärinkäyttäisi asemansa vuokrakautemme päättyessä aiheettomilla häädöillä taikka vuokrien koroittamisella. Me olemme kuitenkin täysin vakuutettuja siitä, että meidän oikeutemme ja etumme joutuvat silloin väistymään Turun kaupungin taloudellisten etujen tieltä. Tällöin menettäisimme sen, minkä olemme nuoruutemme päivinä koonneet perheillemme ja itsellemme vanhuuden päivien varalle. Tämänkaltaista on meidän maassamme sattunut jo monasti ja siitä löytyy monta ikävää, varoittavaa ja yleisesti tunnettua esimerkkiä.

vielä
Lakiehdotuksessa on kuitenkin kaksi kohtaa, jotka kipeästi kaipaavat korjaamista. Ensinnäkin olisi 2 §:n 1 kohta kokonaan poistettava, sillä kaikkihan ovat samanarvoisia lain edessä, mutta tämä ehdotettu lain määräys loukkaa ehdottomasti heikompien ja vähävaraisten lunastusoikeutta. Toiseksi olisi 8 §:n sanamuotoa tarkistettava, sillä käsityksemme mukaan syntyisi tällaisesta, mitään rajoituksia sisältämättömästä, käyvän hinnan periaatteesta ylivoimaisia tulkintavaikkeitä. Sentähden toivomme, että me saisimme lunastaa omiksemme vuokra-alueemme samanlaista korvausta vastaan kuin valtion virkataloihin kuuluvain vuokra-alueiden lunastamisesta sekä virkatalojen käyttämisestä 23 päivänä huhtikuuta 1922 annetun lain § 4 säättää.

Kaarinassa, syyskuun 30 päivänä 1935.

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys r.y:n puolesta ja valtuuttamina:

Viktori Saltonen *Viktori Oksanen*

O t e. Pöytäkirja pidetty Kaarinan
Vähä-Heikkilän mäkitupalaisyhdistyksen r.y.
toimikunnan kokouksessa 16 päivänä syyskuu-
ta 1935, kello 18, Korppolaistie N:o 4. -
Saapuvilla kokouksessa oli toimikunta koko-
naisuudessaan. Puhetta kokouksessa johti
Vihtori Aaltonen ja pöytäkirjan laati alle-
kirjoittanut O. Honka.

1 §.

Kokous katsottiin lailliseksi.

= = = = =
= = = = =

3 §.

Toimikunta valitsi keskuudestaan jäsenet Vihtori Aaltosen ja
Vihtori Oleniuksen sekä heille varamiehiksi K. Lahden ja U. Lembergin
käymään tonttiemme lunastusasian vuoksi Helsingissä eri eduskunta-
ryhmien puheilla jättämässä kirjelmän asiassa sekä myöskin, jos suin-
kin mahdollista, suullisesti selvittää asiaa.

Vakuudeksi:

O. E. Honka.

Sintheeri.

Otteen oikeaksi todistavat:

Petaja:

Niem A. Petaja

O t e. Pöytäkirja, pidetty Kaarinan pitäjän Vähä-Heikkilän mäkitupalaisyhdistyksen r.y. yleisessä kokouksessa huhtikuun 14 p:nä 1934, kello 17 Kristillisen T.Y. huoneustossa. - Pu-
hetta johti V. Aaltonen ja pöytäkirjan laati
allekirjoittanut.

1 §.

Kokous katsottiin laillisesti kokoonkutsutuksi.

2 §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin F. Nurmi ja V. Olenius.

= = = = =
= = = = =

5 §.

Yhdistys valtuutti edustajiksi Helsinkiin sitten kuin lakiendotus
tonttien lunastamisasiassa tulee Eduskunnan käsiteltäväksi, Vihtori Aal-
tosen ja Vihtori Oleniuksen, jotka tulevat lähemmin tekemään selkoa eri
eduskuntaryhmille siitä tukalasta asemasta mihin tonttietämme suhteen olem-
me joutuneet.

Vakuudeksi:

O. G. Honka.

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty.

Kaarinassa, huhtikuun 16 p:nä 1934.

F. Nurmi.

V. Olenius.

Otteen oikeaksi todistavat:

Petaja

Nieminen Petaja

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 10 p:nä lokakuuta 1935. Saapuvilla olivat: Aaltonen, Aattela, Hakkila, Koponen, Kuusisto, Lehtokoski, Linna, Lonkainen, Marttila, Pekkala, Ryömä, Tolonen ja Voionmaa sekä puoluetoimikunnan jäsenet Harvala ja Wiik. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Maalaisliiton tekemän välikysymyksen hoitaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen maalaisliiton perushankintojen rahoittamiskysymyksen johdosta tekemään välikysymykseen.

Pekkala: ehdotti meneteltäväksi siten, että ryhmän puolesta esitettäisiin hyväksyttäväksi seuraava ponsilauselmä: "Eduskunta, kuultuaan hallituksen vastauksen ja lausuen, ettei voida hyväksyä sitä hallituksen menettelyä, että vuoden 1936 menoarviossa on puolustusmenot paisutettu niin suuriksi, ettei vähävaraisia rasittavia tullin- y.m. välillisiä veroja ole voitu tuntuvammin alentaa, sekä merkiten, että näiden kysymysten asiallinen käsittely kuuluu tulo- ja menoarvion yhteyteen, jolloin voidaan ehdottaa tulo- ja omaisuusveron korotusta, siirtyä päiväjärjestykseen." (Ponnen lopullinen muoto.)

Jos äänestyksessä, kuten todennäköistä on, maalaisliiton ponsi voittaa ja näin ollen joudutaan loppuvaiheessa äänestämään maalaisliiton ponnen ja puhemiehen päiväjärjestykseen siirtymisehdotuksen välillä, ei ryhmän jäsenten olisi tällöin enää äänestettävä kummankaan ehdotuksen puolesta.

Aaltonen: Yhtyi Pekkalan ehdotukseen muuten, mutta oli sitä mieltä, että ryhmän jäsenten olisi loppuvaiheessa äänestettävä puhemiehen ehdotuksen puolesta.

Harvala: Yhtyi Pekkalan ehdotukseen.

Voionmaa: En hyväksy erikoisverotusta määrättyä tarkoitusta varten. Jos voidaan hyväksyä hallituksen perustelut, niin lopussa voidaan äänestää puhemiehen ehdotuksen puolesta.

Aattela: Kannatti Pekkalan ehdotusta.

Hakkila: Yhtyi Aaltosen lausuntoon.

Tolonen: Meiltä tullaan varmasti kysymään: kun te kerran varmaan tiesitte, että varat perushankintoja varten tullaan jokatapauksessa myöntämään, niin miksi-
kä te ette silloin kannattaneet maalaisliiton ehdotusta, että varat tähän tarkoitukseen perittäisiin rikkailta? Ehdotti että loppuvaiheessa äänestettäisiin maalaisliiton ponnen puolesta.

Keskustelun päätyttyä päätettiin, että ryhmän puolesta esitetään oma päiväjärjestykseen siirtymisponsi. Ponnen tarkastajiksi ehdotetaan valittavaksi Pekkala, Harvala ja Ryömä. Loppuvaiheessa äänestetään puhemiehen ehdotuksen puolesta.

2 §.

Lomapyyntö.

Ryömä pyysi lupaa poissaoloonsa huomana 11/10 pidettävän istunnon alkuosasta.

Pyyntöön suostuttiin.

3 §.

Taajaväkisissä yhdyskunnissa olevien

vuokratonttien lunastaminen.

Sen johdosta, että Linna pyysi v.v. antamaan laki- ja talousvaliokunnan meikäläisille jäsenille ohjeita miten heidän tulisi mentellä sen hallituksen esityksen suhteen, joka koskee taajaväkisissä yhdyskunnissa olevien vuokratonttien lunastamista itsenäisiksi, otettiin asia käsiteltäväksi.

Linna: Selosti hallituksen esitystä. Esityksen suurimpana vikana on se, että vuoden 1921 jälkeen vuokrasuhteen perusteella hankittuja tontteja ei saisi lunastaa itsenäisiksi. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan asettunut sille kannalle, että laki- ja talousvaliokunnalla ei olisi oikeutta laajentaa

hallituksen esityksessä ehdotettua lunastamisoikeutta. Olisiko siis lakiesitys nyt ehdotettava hylättäväksi ja pyydettyä hallitukselta uutta esitystä?

Aaltonen: Selosti asian käsittelyä perustuslakivaliokunnassa. On käynyt niin ikävästi, että vasta-aloite jäi tekemättä. Lakivaliokunnan puheenjohtaja oli selittänyt, että lakiesitystä voidaan laajentaa vaikkei aloitetta olekaan.

Linna: Ryhmän puheilla käynyt turkulaisten vuokratonttien omistajain lähetystö oli yhtä jäsen-
tään lukuunottamatta sitä mieltä, että lakiesitys olisi hylättävä ellei sitä saada laajennetuksi.

Wiik: Vuonna 1921 ja sitä ennen tehtyjen vuokrasopimusten haltijoilla on vanha historiallinen oikeus maahan. Jos ei nyt kaikille voitaisikaan antaa lunastusoikeutta, niin ei lakiesitystä saa sen-
tähden hylätä.

Harvala: Pyysi että asia pantaisiin pöydälle.

Kun asiasta olivat vielä puhuneet Koponen ja Linna pantiin se pöydälle.

V a k u u d e k s i :

Kaj Mattila
sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Jouko Pekkala
Puheenjohtaja.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta,
joka pidettiin ryhmähuoneessa 10 p:nä lokakuuta 1935.
Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson,
Bryggari, Eskola, Halonen, Hiltunen, Jokinen, Koivulahti-
Lehto, Komu, Lumijärvi, Metsäranta, Paasivuori (sairas),
Puittinen (sairas), Reinikainen (valtuuston kokous),
Syrjänen, Tanner (ulkomailla), Velling ja Väisänen.
Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Suhtautuminen maalaisliiton välikysymykseen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrää-
minen maalaisliiton perushankintojen rahoittamisesta kos-
kevaan välikysymykseen.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmän
puolesta esitettäisiin oma päiväjärjestykseen siirty-
misponsi (ponnen sanamuoto v.v. pöytäkirjassa 10/10-35)
ja että ryhmä, jos sen taholta ehdotettu ponsi tulee
hylätyksi, äänestäisi puhemiehen päiväjärjestykseen
siirtymisehdotuksen puolesta.

Ampuja: Ryhmän kanta muuttuu ristiriitaisek-
si, jos lopussa äänestetään puhemiehen ehdotuksen puo-
lesta, koska silloin hyväksyttäisiin hallituksen esi-
tys, jota vastaan oma ponsi kuitenkin on tähdätty. Ehdot-
ti, että ryhmä pidättäytyisi loppuvaiheessa äänestyksestä.

Aattela: Kannatti Ampujan ehdotusta.

Ryömä: Ryhmän periaatteellinen kanta esite-
tään omassa ponnessa. Jos se tulee hylätyksi voidaan ää-
nestää puhemiehen ehdotuksen puolesta.

Sventorzetski: On eroitettava seuraavat asiat:

1) että ryhmä vastustaa puolustusmäärärahojen
lisäämistä;

2) tämän jälkeen on ratkaistava miten varat
kootaan, jos ne vastoin ryhmän tahtoa myönnetään.

On vaikeata mennä etukäteen sanomaan ettei
hyväksytä maalaisliiton pontta kun sitä ei vielä edes
tunneta.

Harvala: Ei ole hauskaa äänestää sitä vas-

taan, ettei varoja perushankintamäärärahoja varten saisi perillä rikkailta. Onkin siis aivan johdonmukaisesti hänestettävä puolustuslaitoksen määrärahojen lisäyksiä vastaan.

Voionmaa: Maalaisliiton yritys on vastenmielinen, sehän on eräänlainen tikapuu valtaan pääsemiseen. Toisella kädellä maalaisliitto vilkuttaa oikealle päin että se haluaa antaa rahaa puolustuslaitokselle ja toisella kädellä vilkutetaan köyhille erikoisvero-ohjelmaa ja sanotaan, että rahat tähän tarkoitukseen peritään rikkailta. Ryhmän taholta on sanottava selvästi, että verotus yleensäkin on pantava niiden maksettavaksi, jotka kykenevät maksamaan. On johdonmukaisesti hänestettävä puolustuslaitoksen määrärahojen lisäyksiä vastaan.

Tolonen: Perusteli v.v. kokouksessa esittämällä tavalla ehdotustaan, että ryhmä loppuvaiheessa hänestäisi maalaisliiton ponsiehdotuksen puolesta.

Turkka: Toivoi että ryhmän taholta voimakkaasti sanottaisiin, että suurten tulojen verotus olisi aikaansaatuva. Ei katsonut voivansa hänestää maalaisliiton ponnin puolesta.

Ryömä: Huomautti, että me emme voi nyt k.o. tapauksessa puoltaa erikoisverotusta, koska sen tulot käytettäisiin puolustuslaitoksen perushankintoihin. Toloselle huomautti puhuja, että me pidämme itsellemme puheolikeuden talousarvion yhteydessä. Maalaisliiton taktikoimista emme voi auttaa.

Sventorzetski: Kiitti siitä, että oli saanut lisäselvityksiä. Puhuja polemisoi eräitä aikaisempia lausuntoja vastaan hänelle kohdistettujen huomautusten johdosta. Ei pitänyt sopimattomana sitäkään, että ryhmä loppuvaiheessa pidättäytyisi hänestämästä. Ryhtyi näin ollen Ampujan ehdotukseen.

Perho: Ryhtyi v.v. ehdotukseen mikäli se koski oman ponnin esittämistä, mutta oli sitä mieltä, että koska sotalaitokselle rahat jokataapauksessa otetaan, niin ne olisi otettava rikkailta. Kannatti Ampujan ehdotusta.

Käisänen: Kun emme näissä oloissa saa omalle kannallemme riittävää kannatusta, olisi silloin koettava valita kahdesta pahasta pienempi. Oma kantaa on siis ensin ajettava ja jos se ei tule hyväksytyksi, niin silloin on asetuttava erikoisveron kannalle. Asia olisi saatava niin järjestetyksi, että huomana voitaisiin pitää uusi ryhmäkokous, jossa tehtäisiin lopullinen päätös.

Kuittinen: Ryhmän pontta olisi jyrkennettävä.

Lastu: Kannatti v.v. ehdotusta.

Hämäläinen: Kun me vaadimme suurten tulojen nykyistä raskaampaa veroittamista, niin me lähdimme siitä, että eduskunta saa näin saaduista tuloista vapaasti päättää. Piti epäjohdonmukaisena sitä, että samassa istunnossa ensin hänestettäisiin puolustusmäärärahojen lisäystä vastaan kannattamalla omaa pontta ja sitten hänestettäisiin niiden lisäämisen puolesta kannattamalla maalaisliiton pontta.

Mäkeläinen: Ryhtyi v.v. ehdotukseen.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin ensin yksimielisesti v.v. ehdottama ponsilauselma ja valittiin sen sanamuodon tarkastajiksi Rekkala, Ryömä ja Harvala.

Tämän jälkeen kaikilla äänillä kahta ääntä vastaan hylättiin Tolosen ehdotus, sekä kaikilla äänillä 10 ääntä vastaan Ampujan tekemä ehdotus, joten v.v. ehdotus oli sellaisenaan tullut hyväksytyksi.

Lisäksi päätettiin, että huomana 11/10 pidetään, jos aihetta ilmaantuu, ryhmän tai v.v. kokous.

V a k u u d e k s i :

L. Anttila
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Perho
Puheenjohtaja.

Kustaa Perho

Viljo Rantala

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 24 p:nä lokakuuta 1935. Saapuvilla olivat: Aaltonen, Aattela, Bryggari, Hakkila, Komu, Koponen, Kuusisto, Lehtokoski, Linna, Lonkainen, Marttila, Pekkala, Syrjänen, Ryömä, Tolonen ja Voionmaa sekä puolueoimikunnan jäsenet Harvala ja Wiik sekä kutsuttuna ryhmän jäsen Mustasilta. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Erich-Snellman juttu.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen Suomen Tukholmassa olevassa lähetystössä tapahtuneeseen n.s. Erich-Snellman juttuun.

Voionmaa: Selosti ulkoasiainvaliokunnassa parhaillaan käsiteltävänä olevaa n.s. Erich-Snellman juttua, ja ehdotti että ryhmän olisi päätettävä ettei myötävaikuteta sellaisen päätöksen tekoon, joka johtaisi esittaiseen hallituspulaan.

Ryömä: Ihmetteli Räisäsen ja Sventorzetskin kannanottoa k.o. asiassa. Snellman on kiihkoisa ikk:läinen.

Voionmaa: Esitti eräitä asiaan kuuluvia ja sitä selittäviä todisteita.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmäkokous päättäisi, ettei ulkoasiainvaliokunnassa olevien ryhmän jäsenten ole myötävaikutettava n.s. Erich-Snellman jutussa sellaisen mietinnön tekemiseen, jossa kohditettaisiin moite joko hallitusta tai sen yksityistä jäsentä vastaan, ja että ryhmän jäsenten on tätä päätöstä noudatettava.

2 §.

Frans Lehtimäen kirjelmä.

Esiteltiin tov. Frans Lehtimäen kirjelmä, jossa annetaan että ryhmä myöntäisi taikka keskuudestaan keräisi

jonkun summan rahaa muistokiven pystyttämistä varten ryhmän entisen jäsenen Emanuel A r o m a a n haudalle Kiukaisten hautausmaalle. (Liite 1)

Mustasilta: Suunniteltu muistokivi maksaisi noin 1000 markkaa. Toivoi että ryhmän rahastosta myönnettäisiin tähän tarkoitukseen 250 markkaa ja että hänelle annettaisiin oikeus kerätä ryhmän jäseniltä lisää noin 250 markkaa.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin kahdeksalla äänellä kuutta ääntä vastaan ehdottaa myönnettäväksi Aromaa-vainajan muistomerkin hankkimista varten viisisataa markkaa ryhmän varoja. Vähemmistö oli kolmensadan markan myöntämisen kannalla.

3 §.

Oikeudenkäymiskaaren muuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta.

Wiik: Lakiehdotus olisi hylättävä ja myöskin äänestettävä lepäämään yli vaalien.

Hakkila: Yhtyi Wiikin ehdotukseen.

Bryggari: Yhtyi edellisiin.

Kuusisto: Kannatti lakiehdotuksien hyväksymistä. Tuomareille olisi annettava harkintaoikeus. Oikeusistuimissa esiintyy paljon väärää todistajia.

Ryömä: Esitys olisi äänestettävä yli vaalien mutta ei hylättävä.

Komu: Asiassa esiintyy turhaa pelkoa.

Laissa on eräs kohta, joka sitoo tuomareita noudattamaan oikeutta. Tuomarit ja yleensä ne, jotka käytännössä joutuvat lain kanssa tekemisiin, kannattavat lakiesityksen hyväksymistä.

Harvala: Asia on vaikea ratkaista. Meillä kaikilla on suuria epäilyjä nykyistä oikeudenkäyntiä kohtaan. Myönsi, että henkilö, joka luottaa nykyiseen oikeuslaitokseen, pitää nyt käsiteltävänä olevaa esitystä parannuksena nykyisiin oloihin.

Voionmaa: Oikeuslaitoksemme epäilemättä ke-

hittyy hallituksen lakiesityksessä ehdotettuun suuntaan. Kannatti esityksen hyväksymistä.

Hakkila: Asiantuntijalausunnossaan on tunnettu oikeusoppinut Granfelt asettunut sille kannalle, että hallituksen esityksessä pyritään korjaamaan toista ja kolmatta kerrosta, mutta jätetään ensimmäinen kerros ja kivistä korjaamatta.

Keskustelun päätyttyä päätettiin kaikilla äänillä viittä ääntä vastaan ryhmäkokoukselle ehdottaa että ryhmä ei kannattaisi lakiesityksen hylkäämistä; tämän jälkeen päätettiin kymmenellä äänellä neljää ääntä vastaan ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä päättäisi äänestää lain lepäämään yli vaalien.

4 §.

Viljan sekoituspakkolaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen laiksi kotimaisen viljan menekien turvaamisesta.

Marttila: Selosti asian käsittelyä maatalousvaliokunnassa. Valiokunta on maalaisliittolaisten ehdotuksesta muuttanut hallituksen esitystä niin, että hallitus voi kesellä vuottakin muuttaa sekoitusta koskevaa prosenttilukua ja että lain voimassaoloaika olisi vain yksi vuosi. Lain voimassaoloajan lyhentämisellä pyritään ilmeisesti siihen, että kun nyt k.o. laki lakkaisi olemasta voimassa, niin sen jälkeen saatettaisiin voimaan eduskuntapäätöksellä askettain yli vaalien äänestetty viljan sekoituspakkolaki, joka ei ole määrävuosiksi säädetty.

Harvala: Asian toisessa käsittelyssä olisi ryhmän taholta ilmoitettava, että ryhmä tulee äänestämään lain hylkäämisen ja yli vaalien lepäämään jättämisen puolesta, ellei lain voimassaoloaikaa muuteta hallituksen esityksen mukaiseksi.

Tolonen: Asian toisen käsittelyn yhteydessä olisi lakitekstiin koetettava saada muutoksia mutta esitystä ei olisi hylättävä eikä yli vaalienkaan lepäämään äänestettävä.

Bryggari: Ryhmän on pidettävä kiini hallituksen esityksen hyväksymisestä.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä päättäisi kannattaa lain hyväksymistä hallituksen esityksen mukaisena ja ellei lakia varsinkin voimassaoloaikaan nähden hallituksen esityksen mukaisena hyväksytä, ryhmä äänestäisi sen hylkäämisen ja yli vaalien lepäämään jättämisen puolesta.

5 §.

Valkeakosken rautatiekysymys.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen rautatien rakentamisesta Toijalasta Valkeakoskelle.

Aaltonen: Selosti asian käsittelyä kulkulaitosvaliokunnassa. Ehdotti hyväksyttäväksi seuraavan päätöslauselman: "Että siinäkin tapauksessa, että Toijalan-Valkeakosken rata päätetään rakentaa, sen rakentamisen ehdoksi on asetettava ainakin se, että työ suoritetaan yleisenä työnä eikä varatyönä, kuten hallitus on ehdottanut."

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin yksimielisesti ryhmäkokoukselle ehdottaa, että se hyväksyisi Aaltosen tekemän ehdotuksen.

6 §.

Ryhmän jäsenten illanvietto.

Lehtokoski: Ehdotti harkittavaksi olisi ^{ko}ryhmän järjestettävä joulukuun 5 päivän illaksi jäsenilleen yhteisen illanvieton.

Kuusisto: Vastusti illanvieton järjestämistä, koska sellaiset hänen käsityksensä mukaan eivät vastaa tarkoitustaan.

Linna: Kun eivät läheskään kaikki ryhmän jäsenet saavu yhteiseen illanviettoon, ei sellaista olisi järjestettävä.

Hakkila: Valitti sitä, etteivät kaikki ryhmän jäsenet saavu yhteiseen juhlaan.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokouksel-

le ehdottaa, että ryhmä ei järjestäisi jäsenilleen illanviettoa.

7 §.

Vaaliveron asettaminen.

Otettiin käsiteltäväksi aikaisemmin esillä ollut ja erityisen komitean valmisteltavaksi jätetty kysymys vaaliveron asettamisesta ryhmän jäsenille.

Esiteltiin sanotun komitean, johon olivat kuuluneet puoluetoimikunnan edustajina Sallila ja Salovaara sekä ryhmän edustajina Kuusisto ja Lonkainen, yksimielinen mietintö (liite 2), jossa ehdotetaan: 1) että ryhmä päättäisi luovuttaa puolueen vaalirahastoon 15,000 markkaa ja piireille myöhemmin harkitsemansa määrän; 2) ilmoittaa puoluetoimikunnalle, että poliittisia sarjaesiintymisiä ja muitakin puhetilaisuuksia voidaan järjestää kevätpuolella runsaammin ja ovat ryhmän jäsenet mahdollisuuksien mukaan silloin käytettävissä; ja 3) ettei ryhmän jäseniltä näinollen kanneta puolueen vaalirahastoon tällä kertaa ylimääräistä veroa.

Harvala: Komitean ehdotus on jokseenkin yhtä paljon kuin 'hyvää päivää kirvesvartta'. Piti suotavana, että ryhmän jäseniltä olisi maaliskuussa, jos eduskunta on silloin koolla, peritty kertakaikkiaan 200 markan suuruinen vero sen lisäksi mitä komitea ehdottaa.

Kuusisto: Selosti komitean työtä. Komitea on lopputulokseen nähden yksimielinen.

Linna: Yhtyi komitean mietintöön.

Komu: Kannatti komitean mietinnön hyväksymistä.

Keskustelun päätyttyä päätettiin yhdeksällä äänellä neljää ääntä vastaan ehdottaa ryhmäkokoukselle että se hyväksyisi komitean ehdotuksen.

8 §.

Lomanpyyntö.

Aarniokoski pyysi lomaa eduskuntatyöstä 29/10.

Pyyntöä puolletaan.

10 §.

Kokoustemme rauhan turvaaminen.

Wiik: Ehdotti keskusteltavaksi siitä, olisiko ryhmän taholta ryhdyttävä joihinkin toimenpiteisiin sen johdosta, että fascistit ovat tehneet suunnitellun kokouksiemme rauhan häiritsemisestä.

Aaltonen: Tämän asian yhteysessä olisi harkittava mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä sen johdosta, että Lapuan liike niminen järjestö on julistettu korkeimman oikeuden päätöksellä lakkautetuksi.

Molempien asioiden käsittely siirrettiin tuonemaksi.

V a k u u d e k s i:

J. Aaltonen
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u:

M. R. R. R.
Puheenjohtaja.

Liite 1 v. v. pöytäkirja: 24/10 - 35

Panelia, lokakuun 21 p:nä 1935.

Sos- Dem. Eduskuntaryhmä,

H e l s i n k i.

(Koskee muistokiven
hankkimista E. Aro-
maa-vainajan haudalle.)

Liittämällä tähän pöytäkirjan otteen Panelian Työ-
väenyhdistyksen kuukausikokouksesta 13/8 1933, josta käy sel-
ville että allekirjoittanut on tahtonut panna alulle varojen
koonnin, tarkoituksella hankkia muistokivi 14/1 1933 kuolleen
vanhan puolueoverin E. Aromaa-vainajan haudalle Kiukaisten
hautausmaalle. Ehdotukseni ei kuitenkaan saannut täkäläisen
työväenyhdistyksen kannatusta, osaksi pöytäkirjassa maini-
tuista syistä, mutta ^{osaksi} luullakseni joistakin tois-arveisista
tekiöistä. Koska kuitenkin, osaksi pitkäaikaisena Aromaa-vai-
najan työ-toverina tällä paikkakunnalla, mutta suurimmaksi o-
saksi hänen suuriarvoisen herättävän ja innostavan työnsä ta-
kia sos-dem. puolueen hyväksi, olen edelleen sillä kannalla
että hänen haudalleen olisi saatava muistomerkki, käännyin tä-
ten Sos-dem. Eduskuntaryhmän puoleen anomuksella, että ryhmä
nyöntäisi tai keskuudestaan keräisi jonkun summan rahaa tätä
tarkoitusta varten.

Tarkeituksenani olisi hankkia n. Smk. 1,000:- mak-
sava kivi, ja jos onnistuisin vaikka vain puolet siitä saa-
maan keruulla niin hankkeeni voisinkin toteuttaa suurimmalta vai-

keuksista. Jos ryhmä tahtois jätäkkin ehtoja tai määrittelyä asettaa hankkeen suhteen, niin allekirjoittaneella ei olisi mitään tällaista vastaan.

Tämän kirjelmäni ryhmällemme esittämään olen pyytänyt te-
veri Frans Mustasillan, jolta ryhmä voi saada lähempiä tietoja asiasta.

Sos-dem. puolueterveisin:

Frans Lehtimäki

os. Panelia.

Liite 1 a v. v. pöytäkirja: 28/10 - 35.

Pöytäkirja Panelian työseurayhdistyksen
ny Kunkauskakankesestä annalla
talalla 13 p:nä elokuuta 1933

Saapuvilla oli 14 jäsentä. Puolesta
jähti F. Lehtimäki ja pöytäkirja
jaan laati Väinö Laine

18

Kakaus katsattiin laillisesti Kakauskutsun-
tukseen ja niin ollen yhdistyksen varsinais-
seksi Kunkauskakankeseksi.

55

Yhdistyksen puheenjohtaja Frans Lehti-
mäki ehdotti että yhdistys tekisi alusteen
myöntämällä 3 mk 500.- rahjarahastaksi
muistokiven hankkimiseksi askettain kuul-
leen puolesta- ja Aramoran handalle. Eh-
dotukseen mukaan perustettaisiin rahastoa
muiden puolesta- ja Aramoran avus-
tuksella siksi kunnes se riittäisi raati-
mattoman kiven hankkimiseen. Ehdot-
ukseen johdosta syntyneessä keskustelussa
asetettiin paikkensetä kiitollisella
kannalla ja päätettiin yksimielisesti jät-
tää aloite pöydälle odottamaan tulevaisu-
udesta ja mahdollisesti vapautuvia aikeja.

Päätökseen esitti Frans Lehtimäki seu-
raavan vastalauseen:

Kakaus Tasseri. E. Aramora on neljättä
kymmentä vuotta toiminnut sos. dem. puo-
leen hyväksi Tasseri maassa, on kokenut
monet vasto- ja myötätulot ja on vai-
keuksien ~~seurauksena~~ tilanteissa rakkaus

sut suuri työtöisjoutkeja, joiden puolesta
jäsenien velvollisuutena alkaa hänen
hankkeen hankkia vaatimaton muisto
ja tämän hankkeen alkunsa
dän kunnassa Panhian työtöis
selle, olisi niin ollen tarjoutunut, että yhdy
äisi yhtyessä ehdotukseen

Panhian elokuun 13 päivä 19

Frans Lehtimäki

Kokouksen puolesta
Frans Lehtimäki
(puh. johtaja)

Wäitö Laine
(sihteeri)

Otteen aikeaksi Todistavat
Frans Aarnio
Eero Aarnio

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta,
joka pidettiin ryhmähuoneessa 24 p:nä lokakuuta
1935. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Eskola,
Herrala, Huotari, Kilpi, Kujala, Kääriäinen, Lindman, Lind-
ström, Lumijärvi, Paasivuori (sairas), Reinikainen (valtuus-

Liite 2 v.v. pöytäkirja: 24/10 - 35

Sos.-dem.eduskuntaryhmälle ja puoluetoimikunnalle.

Eduskuntaryhmä ja puoluetoimikunta ovat antaneet allekir-
joittajain tehtäväksi suunnitella, millä lailla edustajat voisivat
kartuttaa puolueen vaalikassaa tulevan vaalitaistelun varalta.

Toimikunnalle on esitetty, että ryhmä on tavallisesti jaka-
nut piiritoimikunnille varojaan noin 15.000 mk ennen edustaja-
vaaleja, joten piiriä kohden on tullut myönnettyksi varoja noin
1.000 mk. Nyt on tiedossa, että ryhmän kassa tulee olemaan tällä-
kertaa suurempi, joten piirien samansuuruisen avustusten lisäksi
voitaisiin luovuttaa puolueelle esim. 15.000 mk.

Tämän johdosta ja kun on vaikeata kaikilta edustajilta saa-
da lisäveroja ja kun samaan tulokseen päästäisiin määrämällä
edustajille runsaammin puhujavelvollisuuksia, ei toimikunta ole kat-
sonut voivansa ehdottaa ylimääräisen veron kantamista tähän tar-
koitukseen vaan sen sijaan ehdottaa, että piirit voisivat käyttää
edustajia enemmän puhujamatkoilla ja että kevätkaudella voitaisiin
järjestää lukuisammin eri ~~xxxx~~ puolille maata n.s. poliittisia
sarjaesiintymisiä.

Edelläolevan perusteella ehdottaa toimikunta, että ryhmä päät-
täisi:

1/ luovuttaa puolueen vaalirahastoon 15.000 mk ja piireil-
le myöhemmin harkitsemansa määrän;

2/ ilmoittaa puoluetoimikunnalle, että poliittisia sarja-
esiintymisiä ja muitakin puhetilaisuuksia voidaan järjestää
kevätkuolella runsaammin ja ovat ryhmän jäsenet mahdollis-

sut auring työtöisjaukkaja, jidän puolesta
jäsenten velvollisuutensa alensa häne
hantalleen hantkia vaatimaten muista
si ja tauran hantkeen alkunpuolesta
dän kunnassa Panelian työtöis, ykös

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta,
joka pidettiin ryhmähuoneessa 24 p:nä lokakuuta
1935. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Eskola,
Herrala, Huotari, Kilpi, Kujala, Kaariainen, Lindman, Lind-
ström, Lumijärvi, Paasivuori (sairas), Reinikainen (valtuus-
ton kokous), Sinisalo, Sventorzetski, Tanner ja Turkka.
Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Erich-Snellman juttu.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen
Suomen Tukholmassa olevassa lähetystössä tapahtuneeseen
ministeri Erichin ja lähetystön sihteeri Snellmanin vä-
liseen juttuun.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmäkokous
päättaisi, ettei ulkoasiainvaliokunnassa olevien ryhmän
jäsenten ole myötävaikutettava n.s. Erich-Snellman ju-
tussa sellaisen mietinnön tekemiseen, jossa kohdistet-
taisiin moite joko hallitusta tai sen yksityistä jäsen-
tä vastaan, ja että ryhmän jäsenten on tätä päätöstä
noudatettava.

Voionmaa: Selosti asian käsittelyä ulkoasi-
ainvaliokunnassa ja sen asettamassa jaostossa. Jos va-
liokunnan mietintö hyväksytään jaoston mietinnön mukai-
sena aiheuttaa se poliittisen häiriön. Mietinnöstä on
jätettävä kaikki hallitukselle tarkoitetut moitteet
pois. Ulkoasiainvaliokunnan kaikkien meikaläisten jä-
senten olisi tämän mukaisesti toimittava, tai elleivät
sitä voi tehdä, luovutettava paikkansa varamiehilleen.

Räisänen: Ryhmä menettelisi liian rohkeasti
hyväksyessään Voionmaan ja v.v. ehdotuksen. Sanoi ettei
vielä tarkkaan tunne k.o. juttua, eikä näinollen ole sii-
hen nähden voinut kantaansa määritellä ja kuitenkin hä-
net haluttaisiin ajaa valiokunnasta pois asian käsitte-
lyn ajaksi. Oli sitä mieltä, että ryhmän ei olisi
asiaan nähden vielä kantaansa määriteltävä vaan jätet-

tävä asian hoitaminen meikäläisen valiokuntaryhmän huoleksi ja vasta sen jälkeen, jos valiokuntaryhmä ei saavuta yksimielisyyttä, ryhmä palaisi asiaan.

Ryömä: Käytti asiaa selostavan puheenvuoron. Snellman ajaa natsien asiaa.

Hakkila: Ryhmän asiana ei ole myötävaikuttaa siihen, että ulkoasiainvaliokunnan mietintöön otetaan natsien asiaa edistävä lauselmä.

Harvala: En ole aivan varma siitä, etteikö eduskunnassa kun tämä asia tulee käsiteltäväksi skandalisoida ulkoministeriä ja sen ohessa ryhmäkin niin paljon ettei siitä voida kunnialla pelastua. Asiassa on jokatapauksessa meneteltävä varovaisesti.

Voionmaa: Tämä on tärkeä poliittinen asia. Ei kukaan kiellä Sventorzetskia ja Räisästä tulemasta ulkoasiainvaliokuntaan, mutta ryhmällä on oikeus antaa jäsenilleen poliittisia toimintaohjeita.

Ryömä: Huomautti Harvalan lausunnon johdosta, ettei ryhmä ole tähän asiaan millään tavalla sekaantunut. Jos joku virkamies saa kutsun saapua kotimaahan eikä kuitenkaan niin tee ja joutuu tämän vuoksi eroitetuksi virastaan, niin ei ryhmällä ole mitään syytä puolustaa tällaista virkamiestä.

Hakkila: Juuri sillä, että valiokunnan mietintöön ei oteta mitään, välttytään sotkeutumisesta tähän juttuun. Kun on puhtaat paperit niin ei voida mistään syyttää.

Keskustelun päättyttyä hyväksyttiin v.v. ehdotus äänestysksetta.

Päätöksen johdosta pyysi ed. Räisänen pöytäkirjaan erillään mielipiteenään merkitä:

"Kun eduskuntaryhmän jäsenet eivät tiedä mitä ulkoasiainvaliokunnan jaosto esittää perusteluiksi lausumalleen, ei nyt vielä olisi päätettävä muuta kuin että jos ulkoasiainvaliokunnan sosialidemokraattiset jäsenet saatuaan kuulla jaoston perustelut, eivät voi sopia yhteisestä menettelytavasta, asia pyydetään valiokunnassa pöydälle, minkä jälkeen ryhmä määrittelee kantansa asiassa."

2 §.

Sodan vastustamiskokouksen lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui Helsingin työväentalossa 14.10-35 pidetyn sodan vastustamiskokouksen lähetystö, jonka puolesta puhui toht. Iversen jättäen ryhmälle e.m. kokouksen hyväksymän päätöslauselman. (Puhe liite 1 ja päätöslauselma liite 2)

Lähetystölle vastasi ryhmän puolesta puheenjohtaja Pekkala lausuen m.m.: "Sos.-dem. eduskuntaryhmän kanta sotilasmaalarahoihin ja sotatoimintaan nähdessä on aina ollut selvä. Me olemme pyrkineet sotilastuonon vähentämiseen kaikissa vaiheissa, me emme hyväksy ristiriitojen väkivaltaista ratkaisua kaikkein vähemmän hyökkäyssotaa. Voin ryhmän puolesta vakuuttaa, että sama rauhanaatteelle myönteinen henki, joka ryhmässä on tähänkin asti vallinnut, tulee edelleenkin jatkumaan."

3 §.

Sos.-dem. kunnallismiesten kokouksen lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui sos.-dem. kunnallismiesten kokouksen lähetystö, jonka puolesta puhui tov. E. Pusa kiinnittäen ryhmäkokouksen huomiota kuntien frangilainatappioiden korvaamiskysymykseen. Puhuja luki kokouksen ryhmälle osoittaman kirjelman. (Liite 3)

Ryhmän puolesta vastasi lähetystölle puheenjohtaja Pekkala seuraavasti: "Kuntien frangilainojen agiotappioita koskeva asiahan oli jo viime keväänä eduskunnassa käsiteltävänä, ja on valmisteluasteellaan ratkennut meidän myötävaikutuksellamme myönteiseen suuntaan. Minkälaisen kohtalon samaa asiaa koskeva hallituksen esitys saa, ei vielä voida sanoa, mutta saatan kuitenkin ryhmän puolesta esiintuoda, että ryhmä tulee vakavasti harkitsemaan asiaa ja ottamaan huomioon lähetystön nyt esittämät näkökohdat."

Frans Lehtimäen kirjelmä.

Esiteltiin tov. Frans Lehtimäen kirjelmä, jossa anotaan että ryhmä myöntäisi taikka keskuudestaan keräisi jonkun summan rahaa muistokiven pystyttämistä varten ryhmän entisen jäsenen Emanuel A r o m a a n haudalle Kiukaisten hautausmaalle. (Kirjelmä liitteenä v.v. pöytäkirjassa 24.10-35)

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmän varoista myönnettäisiin tarkoitusta varten viisisataa (500) markkaa.

Hyväksyttiin yksimielisesti v.v. ehdotus.

Oikeudenkäymiskaaren muuttaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen hallituksen esitykseen oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä ei vastustaisi lakiesityksen hyväksymistä, ja että ryhmän taholta tehtäisiin esitys lakiehdotuksen jättämisestä lepäämään yli vaalien.

Komu: Pyysi oikeutta olla poissa lepäämäänjättämisaanestuksesta.

Turkia: Jos tehdään ehdotus lakiesityksen jättämisestä lepäämään, niin sitä olisi myöskin perusteltava. Sanoi ettei ole elämänsä aikana tavanut tuomaria, joka olisi ollut työläisen puolella vaikka tämä olisi ollut kuinkakin oikeassa. Oikeuslaitos on porvariston vahvin linnoitus.

Raisänen: Ryhmän taholta olisi tehtävä esitys myöskin lain hylkäämisestä.

Lastu: Asia on ryhmän jäsenille epäkypä. Nykyisin ovat asiat lain käytön alalla niin huonolla kannalla etteivät ne voi huonommiksi tulla. Hallituksen esityksen toteuttaminen merkitsee parannusta nykyisiin oloihin.

Hakala: Kannatti Raisäsen ehdotusta.

Bryggari: Yhtyi edelliseen.

Kuittinen: Vastusti lain hyväksymistä.

Wiik: Kun olen lain yli vaalien äänestämisen kannalla, mutta en pidä välttämättömänä sen hylkäämistä, lähdän siitä, että oikeudenkäynnissä todennäköisesti tulee uudistus tehtäväksi.

Keskustelun päättyttyä hyväksyttiin äänestyksettä v.v. ehdotus lain jättämisestä lepäämään yli vaalien. Tämän jälkeen päätettiin 22 äänellä 12 ääntä vastaan äänestää myöskin lain hylkäämisen puolesta.

Viljan sekoituspakkolaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen hallituksen esitykseen laiksi kotimaisen viljan mekin turvaamisesta.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että ryhmä kannattaisi lain hyväksymistä hallituksen esityksen mukaisena ja ellei lakia varsinkin voimassaoloaikaan nähden hallituksen esityksen mukaisena hyväksytty, ryhmä äänestäisi sen hylkäämisen ja yli vaalien lepäämään jättämisen puolesta.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valkeakosken rautatiekysymys.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen hallituksen esitykseen rautatien rakentamisesta Toijalasta Valkeakoskelle.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen perusteella hyväksyttiin asian johdosta seuraava päätöslauselma:

Etta siinäkin tapauksessa, että Toijalan-Valkeakosken rata päätetään rakentaa, sen rakentamisen ehdoksi on asetettava ainakin se, että työ suoritetaan yleisenä työnä eikä varatyönä, kuten hallitus on ehdottanut.

8 §.

Illanvieton järjestäminen.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys illanvieton järjestämisestä ryhmän jäsenille 5.12-35.

Valmistusvaliokunta ehdotti, että illanviettoa ei järjestettäisi.

Lehtokoski: Olen v.v. kokouksessa esittänyt asian ryhmän maaseutujäsenten puolesta.

Aaltonen: Illanvietto olisi pitänyt järjestää.

Linna: Jos illanvietto järjestetään, niin silloin pitäisi päättää, että kaikkien ryhmän jäsenten on siihen saavuttava. Yhtyi v.v. mietintöön.

Raisänen: Ehdotti että asia pantaisiin pöydälle.

Keskustelun päättyttyä hyväksyttiin Raisäsen ehdotus ja asia pantiin pöydälle.

9 §.

Vaaliveron asettaminen.

Otettiin käsiteltäväksi aikaisemmin esillä ollut ja erityisen komitean valmisteltavaksi jätetty kysymys vaaliveron asettamisesta ryhmän jäsenille.

Esiteltiin sanotun komitean mietintö. (Se-
lostettu v.v. pöytäkirjassa 24.10-35)

Valmistusvaliokunta ehdotti komitean mietinnän hyväksyttäväksi.

Penttala: Sanoi olevansa hämmästynyt komitean mietinnön ja v.v. ehdotuksen johdosta. Puolueen kassa on tyhjä. Ryhmän jäsenten on uhrauduttava. Ehdotti, että ryhmän jäseniltä perittäisiin 100:- suuruinen ylimääräinen vero kuukaudelta puolueen vaalirahaston hyväksi.

Syrjänen: Harvala ehdotti v.v. kokouksessa, että ryhmän jäseniltä perittäisiin maaliskuun aikana, jos eduskunta on silloin vielä koolla, 200:- suuruinen vero. Ehdotti että ryhmän jäseniltä perittäisiin kertakaisena verona 200:-.

Toivonen: Komitean ja v.v. ehdotus on oikea.

Kuusisto: Perusteli komitean mientintöä. Niiden ryhmän jäsenten, joilla ei ole muuta tuloa kuin edustajapalkkansa, on vaikea maksaa ylimääräistä veroa. Jos erikoisvero asetetaan, niin se saattaa joiltakin ryhmän jäseniltä jäädä maksamatta. Huomautti ryhmän jäsenten työvelvollisuudesta.

Hiltunen: Kannatti Syrjäsen ehdotusta.

Hamalainen: Yhtyi v.v. mietintöön.

Wiik: Tämän vuoden alusta korotettiin edustajain palkka 175:- 200:-, joten ryhmän jäsenillä on mahdollisuuksia ylimääräisenkin veron maksamiseen. Aikaisemmin esim. Viron sos.-dem. puolueen eduskuntaryhmän jäsenet maksoivat noin 8000 markkaa vuodessa verona. Kannatti Syrjäsen ehdotusta.

Harvala: Komitean ehdotus on vesivellia. Oli iloinen siitä, että ryhmässä ilmenee oikeatakin henkeä.

Linna: Huomautti siitä, että ryhmän jäsenten velvollisuudet puoluetta ja piirijärjestöjä kohtaan ovat erilaiset. Kaikille jäsenille pitäisi asettaa sama työvelvollisuus, jos ylimääräinen vero asetetaan. Esim. pitämättä jääneestä puheesta olisi ryhmän kassaan tilitettava 100:-

Keskustelun päättyttyä hylättiin Penttalan ehdotus kannattamattomana. Tämän jälkeen hyväksyttiin 26 äänellä 21 ääntä vastaan Syrjäsen ehdotus, joten ryhmän jäsenten maksettavaksi päätettiin asettaa 200 markan suuruinen kertakaikkinen ylimääräinen vero.

10 §.

Lomanpyyntöjä.

Aarniokoski pyysi lomaa eduskuntatyöstä 29/10. Valmistusvaliokunta puolsi loman myöntämistä. Loma myönnetään siinä tapauksessa että k.o. päivänä ei eduskunnassa ole erikoisen tärkeitä asioita esillä.

Lepistö pyysi lomaa 7/11-11/11 väliseksi ajaksi.

Lomanpyyntöön ei suostuttu.

Hiltunen: Pyysi lomaa 9/10.

Lomanpyyntöön ei suostuttu.

Kokouksen lopussa esitti ryhmän jäsen Harvala Pohjois-Hämeen työväen toisista maakuntajuhlissa Jämsästä otetun elokuvan. Kuvan oli myöskin valmistanut ja valokuvanut tov. Harvala. Elokuva on varsin hyvä ja onnistunut.

V a k u u d e k s i :

Lugo Sattala
Sihteeri.

T ä r k i s t e t t u :

Samuel Ruuska
Puheenjohtaja.

Juha Huittinen. *P. Salmijä*

Liite 1 24/10

Liite No 2

Korkeasti kunnioitetut Kansanedustajat.

Vakavana ajankohtana saapuu Teille tämä lähetystö jättääkseen erään viime ^{viikon} maanantaina rauhan puolesta ja sotaa vastaan pidetyn kansalaiskokouksen nimessä kokouksen yksimielisesti hyväksymän julkilausuman. Samoin kuin kokouksen järjestäjät, Suomen Rauhanliitto (Kansainliittoyhdistys) ja Tulenkantajain Seura piiriinsä sulkevat kaikkien poliittisten puolueiden edustajia, olemme varmat siitä, että valtava kansamme enemmistö, puolueisiin katsomatta, yhtyy siihen sodan kammoon ja siihen rauhan vaatimukseen, joka kokouksessa ilmeni.

Kunnioitetut Kansanedustajat. Teillä on sekä velvollisuus että mahdollisuus saattaa kansan luja rauhantahto kuuluviin. Kansanvaltainen valtiomuotomme ja maamme lait, Kansainliiton peruskirja niihin luettuna, sallivat Teidän toimia Suomen taholta lujan, kollektiivisen kansainliittopolitiikan hyväksi Genevessä ja hallitukselta vaatia selviä tietoja sen ulkopoliitikasta sekä harjoittaa siihen kansanvaltaista valvontaa ja vaikutusta rauhan hyväksi. Tätä odottaa Teiltä se kansalaiskokous, jonka edustajina meillä on kunnia saapua Teidän luoksenne, sitä uskomme myös kansamme valtavan enemmistön odottavan.

Liik 1

Högtärade Folkrepresentanter,

I en allvarstyngd tid uppvaktas Ni av denna deputation, som å ett senaste ^{veckas} ~~måndag~~ under parollen "för freden, mot kriget" anordnat medborgarmötes vägnar ber att få överbringa mötets enhälligt antagna resolution. Liksom de organisationer, som arrangerat mötet, Finlands Fredsförbund (Förening för Nationernas Förbund) och Tulenkantajain Seura, inom sin krets sluta representanter för alla politiska partier, likaså äro vi förvissade därom, att en överväldigande majoritet av vårt folk, oavsett partierna, förenar sig i den avsky för kriget och det fredskrav, som kommo till uttryck vid mötet.

Högtärade Riksdagsmän.

Ni ha både plikten och möjligheten att skaffa gehör för folkets fasta fredsvilja. Vårt demokratiska statsskick och vårt lands lagar, Nationernas Förbunds pakt däri inberäknad, tillåta Eder att verka till förmån för en fast, kollektiv folkförbundspolitik från Finlands sida i Geneve och att hos regeringen utverka klara uppgifter angående dess utriksepolitik samt utöva demokratisk kontroll och demokratiskt inflytande på densamma till förmån för freden. Detta väntar av Eder det medborgarmöte, som vars representanter vi ha äran uppvakta Eder, detta väntar enligt vår tro även den överväldigande majoriteten av vårt folk.

Helsingfors, den 27 oktober 1935.

ETT MEDBORGARMÖTE FÖR FREDEN

i Folkets hus i Helsingfors 14. 10. 1935 antog följande resolution.

(Mötets arrangörer: Finlands Fredsförbund (Förening för Nationernas Förbund) och Tulenkantajain Seura. Närvarande omkring 1200 medborgare.)

Mötet konstaterar, att fascismen för närvarande hotar världsfreden mer än någonsin tillföre.

Sålunda har det fascistiska Italien, i strid mot hela världens krigsfientliga opinion, internationella avtal och Nationernas Förbunds krav, påbörjat ett skoningslöst plundringskrig mot det fredliga Abessinien och därmed gjort faran för ett stort allmänt krig överhängande. Med anledning härav

uttalar mötet en skarp protest mot Italiens fascistiska plundringskrig och ställer sig på Nationernas Förbunds sida vid dess tillämpning av de i pakten föreskrivna finansiella och ekonomiska sanktionerna gentemot angriparen.

Likaledes utgöra det fascistiska Tysklands febrila upprustning, dess hotelser mot Litauen och Rådsunionen och dess strävan till militära koalitioner med Polen och Ungern ett alltjämt växande hot mot världsfreden. För Finlands vidkommande ökas denna fara särskilt genom det tysk- engelska flottavtalet samt genom de finska fascistkretsarnas alltmer uppenbara orientering till det centraleuropeiska blocket, samma kretsars negativa inställning till Nationernas Förbund samt de oerhörda ökningar som krävas för försvarsutgifterna, vilka redan nu till ytterlighet tynga arbetarmassorna. De små staterna kunna i ingen händelse tävla med stormakterna i rustningar, utan äventyra genom sin militarisering sin politiska självständighet i det de komma att utnyttjas av stormakterna i deras intressespel. För den skull

fordrar mötet, att vårt lands utrikespolitik grundas uteslutande på fredens och rättens principer, att alla försök till militärt närmande till Mellaneuropas fascistiska block hindras och att vårt land klart och öppet ställer sig i led med de demokratiska och fredsorienterade staterna. Mötet uppmanar riksdagsmännen att bestämt fordra demokratisk kontroll av utrikespolitiken och inskränkning av försvarsutgifterna. Församlingen uppmanar att runtom i landet anordna medborgarmöten för freden och emot krigsförberedelse.

24/10

Liite No 2

Kansalaiskokous sotaa vastaan

Helsingin Työväentalolla 14. X. 1935 hyväksyi seuraavan päätöslauselman.

Kokouksen järjestäjät: Suomen Rauhanliitto (Kansainliittoyhdistys) ja Tulenkantajain Seura.
Läsnä n. 1200 henkeä.

Kokous toteaa, että fashismi nykyään uhkaa maailmanrauhaa enemmän kuin koskaan ennen.

Niinpä fashistinen Italia koko maailman sodanvastaista mielipidettä, kansainvälisiä sopimuksia ja Kansainliiton vaatimuksia uhmaten, ryhtyy häikäilemättömään ryöstösotaan rauhallista Abessiniaa vastaan tuoden täten esiin suursodan vaaran. Tämän vuoksi

kokous lausuu jyrkän vastalauseensa Italian fashistisen ryöstösodan johdosta ja tahtoo tukea Kansainliittoa sen pannessa täytäntöön sääntöjensä mukaisia finanssi- ja taloudellisia sanktioita hyökkääjää vastaan.

Niinikään fashistisen Saksan kiihkeä varustautuminen, sen uhkaukset Liettuaa ja Neuvostoliittoa vastaan sekä sotilaalliset liittoutumispyrkimykset Puolan ja Unkarin kanssa muodostavat yhä kasvavan uhan maailmanrauhalle. Tätä vaaraa erikoisesti Suomen kannalta lisää Englannin ja Saksan välinen laivastosopimus sekä Suomen fashististen piirien yhä ilmeisempi suuntautuminen Keski-Euroopan liittoutumaan, näiden piirien kielteinen suhde Kansainliittoon sekä meillä jättäjämaaisesta korotettaviksi vaaditut puolustusmenot, jotka jo nyt äärimmäisen raskaasti painavat työtä tekeviä joukkoja. Pienet valtiot eivät missään tapauksessa kykene kilpailemaan suurvaltojen kanssa varusteluissa vaan vaarantavat militarisoituina poliittisen itsenäisyytensä joutuen suurvaltojen pyrkimysten välikappaleiksi. Näin ollen

kokous vaatii, että ulkopolitiikkamme perustetaan yksinomaan rauhan ja oikeuden periaatteille, että kaikki pyrkimykset sotilaallisesti lähentyä Keski-Euroopan fashistista liittoutumaa estetään ja että maamme selvästi ja avoimesti asettuu demokraattisten ja rauhan kannalla olevien valtojen rintamaan. Kokous kehoittaa kansanedustajia jyrkästi vaatimaan ulkopolitiikan demokraattista valvontaa ja puolustusmenojen supistamista. Kokous kehoittaa ympäri maan järjestämään kansalaiskokouksia rauhan puolesta, sotavarusteluja vastaan.

Liite 24/10

Kansalaiskokous sotaa vastaan

Helsingin Työväentalolla 14. X. 1935 hyväksyi seuraavan päätöslauselman.

Kokouksen järjestäjät: Suomen Rauhanliitto (Kansainliittoyhdistys) ja Tulenkantajain Seura.
Läsnä n. 1200 henkeä.

Kokous toteaa, että fashismi nykyään uhkaa maailmanrauhaa enemmän kuin koskaan ennen.

Niinpä fashistinen Italia koko maailman sodanvastaista mielipidettä, kansainvälisiä sopimuksia ja Kansainliiton vaatimuksia uhmaten, ryhtyy häikäilemättömään ryöstösotaan rauhallista Abessiniaa vastaan tuoden täten esiin suursodan vaaran. Tämän vuoksi

kokous lausuu jyrkän vastalauseensa Italian fashistisen ryöstösodan johdosta ja tahtoo tukea Kansainliittoa sen pannessa täytännön sääntöjensä mukaisia finanssi- ja taloudellisia sanktioita hyökkääjää vastaan.

Niinkään fashistisen Saksan kiihkeä varustautuminen, sen uhkaukset Liettuaa ja Neuvostoliittoa vastaan sekä sotilaalliset liittoutumispyrkimykset Puolan ja Unkarin kanssa muodostavat yhä kasvavan uhan maailmanrauhalle. Tätä vaaraa erikoisesti Suomen kannalta lisää Englannin ja Saksan välinen laivastosopimus sekä Suomen fashististen piirien yhä ilmeisempi suuntautuminen Keski-Euroopan liittoutumaan, näiden piirien kielteinen suhde Kansainliittoon sekä meillä jättäjälaismäisesti korotettaviksi vaaditut puolustusmenot, jotka jo nyt äärimmäisen raskaasti painavat työtä tekeviä joukkoja. Pienet valtiot eivät missään tapauksessa kykene kilpailemaan suurvaltojen kanssa varusteluissa vaan vaarantavat militarisoituna poliittisen itsenäisyytensä joutuen suurvaltojen pyrkimysten välikappaleiksi. Näin ollen

kokous vaatii, että ulkopoliitikamme perustetaan yksinomaan rauhan ja oikeuden periaatteille, että kaikki pyrkimykset sotilaallisesti lähentyä Keski-Euroopan fashistista liittoutumaa estetään ja että maamme selvästi ja avoimesti asettuu demokraattisten ja rauhan kannalla olevien valtojen rintamaan. Kokous kehoittaa kansanedustajia jyrkästi vaatimaan ulkopoliittikan demokraattista valvontaa ja puolustusmenojen supistamista. Kokous kehoittaa ympäri maan järjestämään kansalaiskokouksia rauhan puolesta, sotavarusteluja vastaan.

Kansalaiskokous sotaa vastaan

Helsingin Työväentalolla 14. X. 1935 hyväksyi seuraavan päätöslauselman.

Kokouksen järjestäjät: Suomen Rauhanliitto (Kansainliittoyhdistys) ja Tulenkantajain Seura.
Läsnä n. 1200 henkeä.

Kokous toteaa, että fashismi nykyään uhkaa maailmanrauhaa enemmän kuin koskaan ennen.

Niinpä fashistinen Italia koko maailman sodanvastaista mielipidettä, kansainvälisiä sopimuksia ja Kansainliiton vaatimuksia uhmaten, ryhtyy häikäilemättömään ryöstösotaan rauhallista Abessiniaa vastaan tuoden täten esiin suursodan vaaran. Tämän vuoksi

kokous lausuu jyrkän vastalauseensa Italian fashistisen ryöstösodan johdosta ja tahtoo tukea Kansainliittoa sen pannessa täytäntöön sääntöjensä mukaisia finanssi- ja taloudellisia sanktioita hyökkääjää vastaan.

Niinikään fashistisen Saksan kiihkeä varustautuminen, sen uhkaukset Liettuaa ja Neuvostoliittoa vastaan sekä sotilaalliset liittoutumispyrkimykset Puolan ja Unkarin kanssa muodostavat yhä kasvavan uhan maailmanrauhalle. Tätä vaaraa erikoisesti Suomen kannalta lisää Englannin ja Saksan välinen laivastosopimus sekä Suomen fashististen piirien yhä ilmeisempi suuntautuminen Keski-Euroopan liittoutumaan, näiden piirien kielteinen suhde Kansainliittoon sekä meillä jättäjämaista korotettaviksi vaaditut puolustusmenot, jotka jo nyt äärimmäisen raskaasti painavat työtä tekeviä joukkoja. Pienet valtiot eivät missään tapauksessa kykene kilpailemaan suurvaltojen kanssa varusteluissa vaan vaarantavat militarisoituina poliittisen itsenäisyytensä joutuen suurvaltojen pyrkimysten välikappaleiksi. Näin ollen

kokous vaatii, että ulkopolitiikkamme perustetaan yksinomaan rauhan ja oikeuden periaatteille, että kaikki pyrkimykset sotilaallisesti lähentyä Keski-Euroopan fashistista liittoutumaa estetään ja että maamme selvästi ja avoimesti asettuu demokraattisten ja rauhan kannalla olevien valtojen rintamaan. Kokous kehoittaa kansanedustajia jyrkästi vaatimaan ulkopolitiikan demokraattista valvontaa ja puolustusmenojen supistamista. Kokous kehoittaa ympäri maan järjestämään kansalaiskokouksia rauhan puolesta, sotavarusteluja vastaan.

Sosialidemokraattiselle Eduskuntaryhmälle.

Sen johdosta, että Osuuskassojen Keskuslainarahasto Osakeyhtiön ottaman frangilainan agiotappioiden korvaamista koskeva asia on lopulliseen myönteiseen ratkaisuunsa saattamatta, sikäli kuin se koskee osaa maalaiskunnista ja kuntayhtymiä ja kun on tullut tietoon, että Eduskunnan valiokunnissa on ollut nykyään myös vallalla mielipide, että kunnat ja kuntayhtymät jätetään näiden korvausten ulkopuolelle, niin pyydämme saattaa sos.dem. edustajain tietoon seuraavaa:

Kun kultakannasta luopuminen on ollut kunnista riippumaton, yleisen edun vaatima toimenpide, joka on ollut hyödyksi maalle, niin sos.dem. kunnallismiesten mielestä on yhteiskunnan kokonaisuudessaan vastattava myös tämän kultakannasta luopumisen välillisistä tappioista. Sellaisen on ensisijassa mielestämme monestakin syystä pidettävä kuntien n.s. frangilainain agiotappion korvaamista valtion varoilla. Tällaisina syinä mainittakoon nimenomaan työväen kunnallispolitiikan kannalta seuraavat tosiasiat:

1. Agiotappiot rasittavat etupäässä vähävaraisia veronmaksajia. Niinpä esim. palkkatyöläinen tai pienviljelijä, jolle pannaan 60 veroäyriä, joutuu sellaisessa kunnassa, jossa agiotappio aiheuttaa esim. 2 markan korotuksen veroäyriin hintaan, maksamaan 120 markkaa vuodessa kyseellisen tappion korvaamiseksi, mikä tekee koko jällellä olevalta ajalta yhteensä 1.800 markkaa.

2. Sos.dem. ryhmän kielteinen kanta tässä asiassa antaisi työväenliikkeen vastustajille liian hyvät aseet ensivuoden niin valtiollisissa kuin kunnallisissakin vaaleissa. Näin olisi etupäässä niissä 148 kunnassa, jotka näitä lainoja ovat ottaneet, ja joista monessa kunnallispolitiikka on työväen vastuulla.

3. Kunnat olivat monessa tapauksessa pakoitettut muuttamaan lainansa frangilainoiksi sillä uhalla, että kuntain lainat muuten olisivat vaaditut heti maksettaviksi.

4. Kunnat ovat käyttäneet saamansa lainat sellaisiin toimenpiteisiin, joihin valtio on ne velvoittanut, useassa tapauksessa siirtämällä omia velvollisuuksiaan kuntien kannettavaksi. Kunnat ovat esim. joutuneet rakennuttamaan yli 5.000 kansakoulua ja n. 300 kunnalliskotia n. 2 miljardin markan kustannuksilla. Tänä aikana ovat kuntain velat kasvaneet 100 milj. 350 milj. markkaan s.o. yli 8 kertaiseksi. Ja kuten tiedetään on kunnille tulossa uusia rasituksia m.m. lähen hyväksyttyjen huoltolakien kautta.

5. Esimerkkinä siitä, miten kohtuuttomiin rasituksiin kunta voi joutua frangilainan vuoksi, mainittakoon eräs kunta, joka on ottanut 2½ milj. markan frangilainan. Laina otettiin v. 1930 jolloin siitä pidätettiin pääoma-alennusta 4 % s.o. 100.000 markkaa, joten kunta sai nostaa vain 2.400.000 mk. Kerko siitä vuodelta maksettava etukäteen 9 %:n mukaan. Kunta joutui maksamaan lokakuusta v. 1930 lähtien vuoden 1933 loppuun lainan nimellisarvosta korkoa 9 %, mikä tekee 770.659 mk.70 p. Vuotena 1934 perittiin kunnalta agiotappiota 114.982 mk. Vuonna 1935 maksettiin agiotappiota 114.575 mk. ja viimeksi mainitulta vuodelta menee sitä vielä ainakin 114.000 markkaa. Siis yhteensä 343.557 mk. puolenteista vuoden aikana. Pääoman lyhennystä maksettiin samalta ajalta yhteensä 169.878 mk. Vuoden 1935 loppuun mennessä tulee siis maksetuksi pääoman lyhennystä ja agiotappiota yhteensä 513.436 mk. Mutta kuitenkin on lainasta tämän vuoden lopussa maksamatta 2.330.121 mk. Kun otetaan lisäksi huomioon edellämainittu 4 % pääoma-alennus 100,000 mk., niin on maksettu vuoden 1935 loppuun mennessä 613,436 mk., mutta lainasta on kuitenkin edelleen maksamatta jo mainittu määrä 2,330.121 mk. Jos tilanne pysyy samana laina-ajan loppuun asti joutuu kunta maksamaan pääoman noin kaksinkertaisena eli 5.000.000 markkaa sekä tietenkin lisäksi koron.

Tässä tapauksessa voi kunnan maksama korko siitä rahamäärästä, minkä se on lainaksi saanut, kohota 14 %:iin.

Edelläesitettyjen tosiasiain perusteella ja ottaen huomioon, että puolueemme ja sos.dem. ryhmän toiminnan yksinomaisena päämääränä on, ja täytyy olla, taistelu kaikkien vähävaristen aseman parantamiseksi ja kun tämän toiminnan menestyksen ehto on entistä suuremman valtiollisen ja kunnallisen vallan saaminen työtätekevien käsiin ja kun puheenaolevan asian myönteinen ratkaisu on omansa palvelemaan tätä päämäärää, niin pitää tänään kokoontunut sos.dem. kunnallismiesten neuvottelukokous tärkeänä, että sos.dem. Eduskuntaryhmä myötävaikuttaa sen hyväksi, että kuntain ja kuntayhtymäin frangilainain agiotappiot korvataan valtion varoista.

Helsingissä, lokakuun 24 p:nä 1935.

Sos.dem. kunnallismiesten neuvottelukokous.

Eino Pusa

puh.joht.

Kaarle Ekroth

sihteeri.

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE
HELSINKI, SORKUSK. 3

PUHELIMET:
Puoluesihteeri 73 993
Järjestösihteeri 72 995
Kassa ja julkais. 72 347

Helsinki loka-kuun 18 p:nä 1935.

Sos.-dem. Eduskuntaryhmä,
TÄÄLLÄ.

Arv. ryhmän tietoon saatan, että Puolue-
toimikunta on eilen pitämässään kokouksessa
päättänyt edustajikseen siihen komiteaan,
jonka on harkittava kysymystä ryhmän jäsenten
verottamisesta vaalitoiminnan hyväksi, valita
tov. V. Salovaaran ja E. Sallilan.

Puolueterveisin

M. H. Linn
puoluesihteeri.

KW/LI

suuksien mukaan silloin käytettävissä; ja

3/ ettei ryhmän jäseniltä näinollen kanneta puolueen vaalirahastoon tällä kertaa ylimääräistä veroa

Heltingissä, lokakuun 22 päivänä 1935

Sos.-dem.eduskuntaryhmälle ja puoluetoimikunnalle.

Eduskuntaryhmä ja puoluetoimikunta ovat antaneet allekirjoittajain tehtäväksi suunnitella, millälailla edustajat voisivat kartuttaa puolueen vaalikassaa tulevan vaalitaistelun varalta.

Toimikunnalle on esitetty, että ryhmä on tavallisesti jakanut piiritoimikunnille varojaan noin 15.000 mk ennen edustajavaaleja, joten piiriä kohden on tullut myönnettyksi varoja noin 1.000 mk. Nyt on tiedossa, että ryhmän kassa tulee olemaan tällä kertaa suurempi, joten piirien samansuuruisten avustusten lisäksi voitaisiin luovuttaa puolueelle esim. 15.000 mk.

Tämän johdosta ja kun on vaikeata kaikilta edustajilta saada lisäveroja ja kun samaan tulokseen päästäisiin määrämällä edustajille runsaammin puhujavelvollisuuksia, ei toimikunta ole katsonut voivansa ehdottaa ylimääräisen veron kantamista tähän tarkoitukseen vaan sen sijaan ehdottaa, että piirit voisivat käyttää edustajia enemmän puhujamatkoilla ja että kevätkaudella voitaisiin järjestää lukuisammin eri puolille maata n.s. poliittisia sarjaesiintymisiä.

Edelläolevan perusteella ehdottaa toimikunta, että ryhmä päättäisi:

1/ luovuttaa puolueen vaalirahastoon 15.000 mk ja piireille myöhemmin harkitsemansa määrän;

2/ ilmoittaa puoluetoimikunnalle, että poliittisia sarjaesiintymisiä ja muitakin puhetilaisuuksia voidaan järjestää kevätpuolella runsaammin ja ovat ryhmän jäsenet mahdolli-

suuksien mukaan silloin käytettävissä; ja

3/ ettei ryhmän jäseniltä näinollen kanneta puolueen vaalirahastoon tällä kertaa ylimääräistä veroa

Helsingissä, lokakuun 22 päivänä 1935

Ernst V. Salovaara.

Antti Wallin

Antti Kinnari

Pöytäkirja

=====

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 12 p:nä marraskuuta 1935. Saapuvilla olivat :

Aaltonen, Aattela, Hakkila, Bryggari, Koponen, Komu, Kuusisto, Lehtokoski, Linna, Marttila, Reinikainen, Pekkala, Ryömä, Tanner, Tolonen ja Voionmaa sekä puolue toimikunnan jäsenet Harvala ja Wiik. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Valtioneuvoston jäsenten palkkojen koroittaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen talousarvion yhteydessä tekemään esitykseen hallituksen jäsenten palkkojen koroittamisesta.

Pekkala: Ehdotti että ryhmän v.v. hyväksyisi hallituksen esityksen. Monien kaupunkijohtajien palkat ovat suuremmat kuin hallituksen jäsenten. Esitti eräitä tietoja ministerien palkoista muissa maissa.

Voionmaa: Kannatti Pekkalan ehdotusta.

Bryggari: Ryhmällä ei ole mitään syytä olla mukana hallituksen jäsenten palkkoja koroittamassa. Vastusti Pekkalan ehdotusta.

Linna: Yhtyi Bryggarin lausuntoon.

Hakkila: Ehdotti että ryhmä kannattaisi hallituksen palkkojen koroittamista siten, että pääministerin palkka koroitettaisiin 150,000 markkaan ja muiden ministerien 120,000 markkaan.

Tanner: Pankit, vientiliikkeet, kaupungit j.n.e. maksavat huomattavastikin korkeampia palkkoja kuin mitä hallituksen jäsenet saavat. Oli koroituksen kannalla.

Ryömä: Huomautti hallituksen vaihtumisesta. Ministeriksi joutuminen ei riipu yksinomaan henkilön kyvystä vaan lisäksi poliittisista tekijöistä. Nyt ehdotetusta koroituksesta saattavat ensiksi hyötyä maalaisliittolaiset isäntämiehet, mutta maalaisliitto kuitenkin vas-

tustaa k.o. palkankorotusta.

Aaltonen: Asialliset syyt puhuvat hallituksen jäsenten palkkojen korottamisesta. Maalaisliittolaiset edustajat ja ministerit ovat olleet korottamassa eräiden virkamiesten palkkoja.

Reinikainen: Kannatti Hakkilan ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä toimitetussa äänestyksessä ensin kahdeksalla äänellä kuutta vastaan hylättiin Pekkalan ehdotus ja tämän jälkeen yhdellätoista äänellä neljää vastaan hyväksyttiin Hakkilan ehdotus.

2 §.

Ulkoministeriön määrärahat.

Sen johdosta, että valtiovarainvaliokunta oli talousarvion ensimmäisessä lukemisessa ulkoministeriön määrärahoista vähentänyt erään 95,200 markan suuruisen summan, joka oli ehdotettu käytettäväksi eräiden Suomen ulkomailla olevien lähetystöjen virkojen järjestelyyn, ehdotti Pekkala, että v.v. kannataisi k.o. määrärahan myöntämistä.

Voionmaa: Kannatti Pekkalan ehdotusta.

Ryömä: Yhtyi edellisiin.

Harvala: Totesi että hallitus on tehnyt hyvää työtä v.v. jäsenten keskuudessa, koska sen esitykset saavat taalla voimakasta kannatusta. Tässä asiassa en muuta kantaani. Ne asiantuntijat, joita v.v. jaosto on tässä asiassa kuullut, olivat sitä mieltä, että k.o. rahamäärää ei tarvita.

Hakkila: Kannatti Pekkalan ehdotusta.

Pekkala: Ihmetteli Harvalan lausuntoa mikäli se koski asiantuntijain lausuntoa.

Kattela: Oli valtiovarainvaliokunnan ehdotuksen kannalla.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin Pekkalan ehdotus yhdellätoista äänellä kolmea ääntä vastaan.

3 §.

Hallituksen esitys laiksi tiheissä asumusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen laiksi tiheissä asumusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta.

Linna: Selosti asian käsittelyä laki- ja talousvaliokunnassa. Valiokunta on muuttanut hallituksen esitystä m.m. siten, että lunastusoikeutta laajennetaan niin, että nekin vuokralaiset, jotka ^{linna} v 1936 ovat vuokramaalle rakentaneet, saisivat lunastusoikeuden. Siitä onko valiokunnalla oikeutta laajentaa k.o. tavalla hallituksen esitystä, on kuultu perustuslakivaliokuntaa, joka kuitenkin asettuu kielteiselle kannalle. Jos siis valiokunta pysyy kannassaan, on siitä seurauksena, että puhe mies ei anna siitä äänestää. Hallituksen esityksen mukaisesti hyväksyttynä merkitsee laki sitä, että noin 12,000 vuokra-alueen haltijalle annettaisiin lunastusoikeus.

Hakkila: Oli sitä mieltä, että lain hyväksytyksi tuloa ei ole vaarannettava.

Tanner: Olen kuullut että valiokunta on laajentanut myöskin kaupunkien alueilla olevien vuokra-alueiden haltijain lunastusoikeutta. Sosialistisen prinssiipin mukaista on, että kaupungit harjoittavat vuokrausperusteeseen nojautuvaa tonttipolitiikkaa, koska siten voidaan ansioton arvonnousu pidättää kunnille.

Lehtokoski: Oli sitä mieltä, että valiokunnan mietintö olisi saatava hyväksytyksi.

Komu: Oli sitä mieltä, että jos lain hyväksytyksi tuleminen vaarannetaan, niin sillä tehdään karhun palvelus niille, jotka hallituksen esityksen mukaan saivat lunastusoikeuden.

Reinikainen: Yhtyi Tannerin lausuntoon.

Linna: Huomautti että hallituksen esityksenkin perusteella saisivat eräät kaupunkien alueilla olevat vuokratonttien haltijat lunastusoikeuden.

Aaltonen: Hallituksen esitys pitäisi hyväksyä ja pyytää uutta esitystä.

Koponen: Hallituksen taholta on ilmoitettu, että lunastustoiminta loppuu tähän ja että uutta esitystä ei tule.

Pekkala: Oli lunastusoikeuden laajentamisen kannalla, mutta lakiesitystä ei ole kaadettava.

Harvala: Laki on tehtävä sellaiseksi, että se saadaan eduskunnassa hyväksytyksi.

Wiik: Yhtyi edelliseen.

Keskustelun päättyttyä päätettiin kymmenellä äänellä kuutta vastaan, että k.o. lain hyväksytyksi tulemisesta ei ole vaarannettava, ja että lain kolmannen käsittelyn yhteydessä on esitettävä eduskunnan hyväksyttäväksi ponsi, jossa hallitukselta pyydetään uutta esitystä.

4 §.

Lippukysymys.

Sen johdosta, että hallituksen kertomuksen toimenpiteistään v. 1934 ja perustuslakivaliokunnan sen johdosta antaman mietinnön ollessa eduskunnassa käsiteltävänä, sisäministeri Puhakka, ennenkuin asia oli pantu pöydälle, antamassaan lausunnossa sangen ankarasti arvosteli perustuslakivaliokunnan mietintöä ja eritoten siinä olevaa erinaisten lippujen, m.m. puolueemme lipun, käytön kieltämisestä asetusteilse koskevaa kohtaa, otettiin asia käsiteltäväksi.

Tanner: Poliittisesta asiasta yritetään tehdä juridinen asia. Kysymyksen käsittely olisi koetettava palauttaa poliittiselle pohjalle. Nykyinen aika on sopimaton erityisen lippulain säätämiseen, joten sellaiseen ei olisi ainakaan meidän taholtamme pyrittävä.

Aaltonen: Tähän kysymykseen yhdistyy kaksi asiaa: hallituksen kertomus toimenpiteistään ja edustajain Lahdensuon ja Wiikin aloitteet lippulain aikaansaamisesta. Näyttää siltä niinkuin Puhakan lausunto olisi tehnyt erittäin järkyttävän vaikutuksen muutamii ryhmänkin jäseniin. Puhakan lausunnossa on ehkä noin 50 % perälistä ja perustuslakivaliokunnan lausunnossa niin ikään on totta saman verran. Hallitus vaatinee perustuslakivaliokunnan mietinnöstä poistettavaksi lippukysymystä koskevan kohdan ja sen sijaan

hyväksyttäväksi oman pontensa. Piti omasta puolestaan jyrkästi kiini siitä, mitä perustuslakivaliokunta on lausunut.

Tanner: Huomautti siitä, että perustuslakivaliokunnan mietintöä on vaikea juridisilla perusteilla puoltaa.

Voionmaa: Hallituksen menettelyä vastaan on taisteltava. Pääpaino on meidän taholtamme kiinitettävä asian poliittiseen puoleen. Puhakan puheessa oli paljon hiusten halkomista. Perustuslakivaliokunnan lausunnosta on pidettävä kiini.

Harvala: On sanottu, että perustuslakivaliokunta on juridisesti väärällä linjalla, se on jokatapauksessa periaatteellisesti oikealla linjalla. Juristit usein panevat mustan valkoiseksi ja heitä eivät maallikot pysty oikaisemaan. Oli perustuslakivaliokunnan mietinnön hyväksymisen kannalla.

Reinikainen: Puolueen lipun puolesta on taisteltava. Sitä on puolustettava ennenkaikkea poliittisin seikoin.

Ryömä: Huomautti että nykyisin mennään lippujen käytön kieltämisessä paljon pitemmälle kuin Venäjän vallan aikana, jolloin panaisen lipun käyttö oli kuitenkin sallittu. Oli perustuslakivaliokunnan mietinnön hyväksymisen kannalla. Estlanderin ja von Bornin on annettava hoitaa asian juridinen puoli ja me hoidamme sen poliittisen puolen.

Tanner: Ilmoitti pyrkivänsä siihen, että asian juridinen puoli ^{siunat} hylättäisiin ja pidettäisiin kiini poliittisesta puolesta, jossa me olemme vahvoja.

Aaltonen: Meikäläiset ovat valiokunnassa ajaneet tätä kysymystä puhtaasti poliittisena, mutta ruotsalaisen kansanpuolueen edustajat sen sijaan ovat tehneet siitä juridisen asian. Miten me voimme 77 äänellämme ajaa omaa kantaamme, jos hylkäämme ruotsalaisen kansanpuolueen avun?

Keskustelun päättyttyä todettiin, että suoritettu keskustelu ei anna aiheutta muutoksen tekoon perustuslakivaliokunnan mietintöön, ja että ryhmän taholta on eduskunnassa kiinitettävä huomiota asian poliittiseen puoleen.

Eräs ilmoitus.

Puheenjohtaja ilmoitti, että puolustusministeri Oksala on tiedustellut saisiko hän ja ulkoministeri Haasell tulla ryhmän kokoukseen selostamaan hallituksen ulkopoliittista orientoitumista.

Päätettiin suostua siihen, että e.m. ministerit saapuvat ryhmän kokoukseen selostamaan k.o. asiaa.

V a k u u d e k s i :

Leopold Anttila
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Heikki Aunu
Puheenjohtaja.

Sosialidemokraattiselle

eduskuntaryhmälle

Kun oheisessa Kuopion Pienrakentajain ja Tontinvuokraajain Yhdistyksen kirjelmässä ja sen liitteissä ilmenevät seikat ovat huomattavina muillakin paikkakunnilla, on pienrakentajain ja tontinvuokraajain mie lipide ja toivomukset eduskuntatiellä olevaan vuokra-alueiden lunastamista tiheissä asutuskeskuksissa koskevaan lakiin nähden yleisesti samanlaiset kuin mitä kuopiolaisten kirjelmässä esitetään. Samalla kun lähetämme Teille kuopiolaisten kirjeen liitteineen, pyydämme, yhtyen niissä mainittuihin toivomuksiin, että arv. Eduskuntaryhmä määritellesään kantansa sanottuun lakiin nähden sen lopullista ratkaisua varten, kiinnittäisi vakavaa huomiota edellämainitussa kirjelmässä mainittuihin toivomuksiin, jotta laki saisi sellaisen muodon etteivät pienrakentajat ja tontinvuokraajat tuntisi joutuneensa kärsimään tappioita uuden lain voimaantullessa.

Helsingissä, lokakuun 29 päivänä 1935.

Suomen Pienasunnonomistajain
Liitto r.y.

Juhoenjohtaja ilmoitti, että puolustusministeri
Oksala on tiedustellut saisiko hän ja ulkoministeri
Haasell tulla ryhmän kokoukseen selostamaan hallituksen
ulkopoliittista orientoitumista.

saapuvat ryhmän kokoukseen selostamaan k.o. asiaa.

Vakudaksi :

Kun ohjeissa Kripton pienrakenteista ja Tontinrakenteista
 Yhdistyksen kirjallisuus ja sen liitteissä ilmenevät seikat ovat huomattavasti
 tavain muuttaneet, on pienrakenteista ja tontinrakenteista
 mie lipide ja toivomukset edustavasti olleet vuokra-alueiden luonnollisista
 tammista tiheissä sautakessuissa koskevan lakien näiden yleisesti sa-
 manlaiset kuin mitä Kriptonin kirjallisuus sisältää. Samalla kun la-
 puheohjeet.
 Neuvottelemme Teille kriptonin kirjallisuuden liitteiden, pyydettyä, jotta mit-
 tä mainittuihin toivomuksiin, etä arv. Edustustarvissa määrätellään
 kantansa sanottuna lakien näiden sen lopullista tarkastusta varten, kuin-
 nittaisi vakavaa huomiota edellyttävissä kirjallisuus mainittuihin toi-
 vomuksiin, jotta laki saisi sellaisen muodon etteivät pienrakenteista ja
 tontinrakenteista tuntuu joutuneensa karsimaan tärkeitä muuten lain voi-
 massaan n. a.

Heistingsa, lokkum 28 pälvne 1955.

2000
Lillo T.Y.

H e l s i n k i .

Sen johdosta, että laki tiheissä asutuskeskuksissa olevien vuokra-alueiden lunastamisesta tulee pikkein lopullisesti käsitelyn alaiseksi Eduskunnassa, pyydämme esiintuoda seuraavaa:

Lakiehdotuksessa mainitaan, että lunastusoikeus tulee kaupungissa niille vuokratonteille, jotka ennen tämän lain voimaan astumista eivät ole liitetyt asemakaavaan, Samoin lakiehdotuksessa sanotaan, että lunastusoikeutta ei ole niillä kaupunkien vuokra-alueilla, jotka jo on liitetty kaupungin rakennussuunnitelmaan.

Me pyytäisimme kunnioittaen, että tämä kohta yhdistettäisiin esim. näin kuuluvaksi:

että lunastusoikeus tulisi kaikille niille vuokratonteille, jotka eivät ennen v. 1934 loppua ole liitetty asemakaavaan, vaikkapa ne kuuluisivatkin kaupungin rakennussuunnitelmaan.

Toiseksi pyytäisimme,

että lain sisälle tulisivat ainakin ne kaupungin asemakaa-
vaan liitetyt vuokratontit, joilla olevien kiinteistöjen rekenta-
miseen valtio on, omakotirakentamista edistääkseen, myöntänyt
avustus- ja kuolletualainoja vuosina 1921 - 24.

Samalla pyytäisimme, että tonttien lunastushintaa määrättäessä käytettäisiin vuoden 1922 aikuisia hintoja.

Vielä kiinnitämme huomiotanne siihen seikkaan, että jos valtioneuvosto muuttaa omakotirahastosta myönnetyt avustuslainat kuolletuslainoiksi, niin on mahdollista, että kunnat ryhtyvät korottamaan tonttivuokria niilläkin tonteilla, joilla valtion avustuslainan saannin ehtona on ollut korkeintaan 1 pennin neliövuokra.

Anomuksemme perusteluksi esitämmme oheisena seuraavat liitteet:

a) Laskelma erään vuokratontin ja sillä olevan kiinteistön kannattavuudesta, jollaisia tapauksia on lukuisia.

Laskelma

erään vuokratontin ja sillä olevan 4 huonetta käsittävän kiinteis-
tön kannattavuudesta.

Tuloja kiinteistöstä:

Menoja:

Vuokratuloja	Tonttivuokra	2,486:-
(korkeintaan 75 mk.	Palovak.maksuja (vakuu- tettu 80,000)	84:-
huonetta kohti kk:ssa) 3,600:-	Korjauskustannuksia	1,500:-
	Lainan korko (laina Smk. 25,000:-)	1,437:50
	Nuohoojan palkkaa	60:-
Yhteensä tuloja Smk.3,600:-		Yhteensä menoja Smk. 5,567:50
=====		=====

Siis jää suoranaisiksi tappioksi Smk. 1,967:50

b) Tontin omistajan vuokratontista, joka on vuokratontin omistajan
enkeintontista ja epäkäytännöllisestä.

Kuten yllä olevasta käy selville, on vuokratontin omistajan
alueella käsitellyt vuokratontista omaan pätevänsä kaiken
sen edistykseen, mihin valtio, avustuksellaan kaupunkialueella ole-
van tontin omistajan väestön omakotitalojen rakentamista, on tähtännyt. Tämän
vuoksi tontin omistajan pyytää, että tontin omistajan väestön, ennen lain jo-
pulaista käsitteilyä, suostuu tontin ja edellä mainittuihin omakotit-
olettamiin nimenomaan.

Yhteensä tuloja Smk.3,600:-

Yhteensä menoja Smk. 5,567:50

Siis jää suoranaisiksi tappioksi Smk. 1,967:50

Yhteensä tuloja Smk.3,600:-

Yhteensä menoja Smk. 5,567:50

Siis jää suoranaisiksi tappioksi Smk. 1,967:50

Yhteensä tuloja Smk.3,600:-

Yhteensä menoja Smk. 5,567:50

Siis jää suoranaisiksi tappioksi Smk. 1,967:50

Yhteensä tuloja Smk.3,600:-

Yhteensä menoja Smk. 5,567:50

Siis jää suoranaisiksi tappioksi Smk. 1,967:50

Yhteensä tuloja Smk.3,600:-

Yhteensä menoja Smk. 5,567:50

Siis jää suoranaisiksi tappioksi Smk. 1,967:50

Asemakaavan ulkopuolella

olevia asuintontteja varten.

V Ä L I K I R J A .

Kuopion kaupunki luovuttaa täällä välikirjalla 502,33 m² suuruisen asuintontin N:o 21 Linnanpelolla 2 neliössä Erkki Korhoselle tai hänen oikeudenomistajalleen käytettäväksi seuraavilla ehdoilla:

1 §.

Tontti luovutetaan 50 vuodeksi alkaen 1 p:stä lokakuuta 1922 ja on tontin haltijalla oikeus tämän ajan kuluttua uudistaa sopimuksensa kaupungin kanssa, sillä rajoituksella, joka mainitaan 3:ssa §:ssä.

2 §.

Ensimmäisen 10 vuoden aikana on tontinhaltijan kalenterivuositain suoritettava kaupungin rahastoon 3 % hyväksytystä huutokauppahinnasta eli Smk. 97:93, joka ennen kunkin joulukuun 1 päivää on Rahatoimikamariin maksettava.

Joka kymmenes vuosi on tarkastettava, onko tontin myyntiarvo kohonnut tahi laskenut ja on kaupungille suoritettava vero seuraavan vuoden alusta laskettava 3 % mukaan tästä uudesta arviohinnasta. Tarkastukseen toimittaa ja uuden myyntihinnan määrää arviolautakunta, johon tontinhaltija ja Rahatoimikunta valitsevat kumpikin puolestaan kaksi jäsentä ja nämä yhteisesti puheenjohtajan. Kustannukset tästä arviolautakunnasta suorittaa kaupunki.

Riitaisuuksien syntyessä tontin haltijan ja kaupungin välillä ratkaisee asian samalla tavoin kokoonpantu sovinto-oikeus, jonka päätöksestä ei voida valittaa. Mainittu sovinto-oikeus samalla päätetään, kumman asianomaisen suoritettavaksi sovinto-oikeudesta aiheutuvat kustannukset kuuluvat.

Jos asianomainen tontin haltija laiminlyö Rahatoimikamarin määräämän ajan kuluessa valita jäsenet arviolautakuntaan tai sovinto-oikeuteen tahi elleivät kummankin asianomaisen valitsevat jäsenet sovi puheenjohtajan valitsemisesta, toimittaa vaalin Maistraatti.

3 §.

Viimeistään vuotta ennen kuin tämä välikirja 50 vuoden kuluttua lakaa voimassa olemasta, on tontin haltijan Rahatoimikamarille ilmoitettava, haluaako hän välikirjansa uudistaa vai ei.

Jos tontinhaltijan ei tahdo uudistaa välikirjaa eikä halua siirtää pois tontilla olevia rakennuksia, lunastaa kaupunki rakennukset puolella niiden silloisesta arvosta.

Jos kaupunki 50 vuotisen vuokrauden kuluttua tahtoo saada tontin itse käytettäväkseen, lunastakoon rakennukset maksamalla niiden täyden arviohinnan.

4 §.

Tontin asuinrakennus, jossa tulee olla vähintään 3 huonetta, on rakennettava 2 neliön 20 tontin asuinrakennuksen yhteyteen. Samoin tontin ulkohuonerakennus on rakennettava tonttien 19, 20 ja 22 ulkohuonerakennuksen yhteyteen.

Tontille on vähintään kahden vuoden kuluessa siitä, kun kaupunki on tontin luovuttanut, rakennettava asuinrakennus, uhalla, että sopimus muuten purkaantuu ilman korvausvelvollisuutta kaupungin puolelta. Tonttia ei saa eri luvatta käyttää muihin tarkoituksiin kuin ainoastaan asuintojen ja talousrakennusten rakentamiseksi. Rakennusten piirustukset ovat alistettavat Rahatoimikamarin hyväksyttäväksi ja on rakennuksen suhteen muuten kaikissa sopivissa kohdin noufattetava Kuopion kaupungin voimassaolevaa rakennusjärjestystä. Profiilikartaa noudatettava.

5 §.

Jos tontin haltija kuolee, ovat hänen oikeudenomistajansa siitä Rahatoimikamarille ilmoitettuaan oikeutetut nauttimaan välikirjaa hyväkseen. Jos tontinhaltija muuten tahtoo tontilla olevat rakennukset ynnä tontin hallinto-oikeuden toiselle siirtää, oikeus hän siihen kaupungin viranomaisia kuulematta oikeutettu, kumminkin on viimeistään kuukauden kuluttua siitä kuin luovutus on tapahtunut, asiasta Rahatoimikamarille ilmoitettava. Sitävastoin kukaan tontin haltija missään tapauksessa toiselle henkilölle rakennettavaksi tai muuta tarkotusta varten luovuttako mitään osaa tontista.

6 §.

Kaupunki tekee ja kustantaa tonttiin kuuluvan katusuuden tasotuksen ja sorausten. Samoin teettää kaupunki tontille kuuluvat jalkakäytävät hyväksyttävään kuntoon, mutta tulee tontinhaltijan korvata kaupun-

gille jalkakäytävien ja katujen päällistämiseen johtuvat kustannukset, mak-
samalla näistä 10 vuoden kuluessa vuosittain 0,1 osan ynnä koren maksamat-
tomalta osalta. Mitä tontin lokaviemäriin ja katuosuuksien puhtaanapitoon
tulee, on kaikissa suhteissa seurattava voimassa olevaa rakennus- ja polii-
sijärjestystä sekä terveydenhoitoa. Muutoin kaupunki pidättää itsel-
leen samanlaisen katujen järjestysoikeuden, kuin mikä kaupungilla on olemas-
sa missäkin kaupunginosassa.

7 §.

Tontin haltija on oikeutettu kaupunkia kuulematta kiinnityt-
tämään hallinto-oikeutensa tontin ja sillä olevat rakennukset velan vakuu-
deksi.

Samoin on kaupunki oikeutettu tontin haltijan enempää kuule-
matta ja hänen kustannuksellaan hakemaan ja voittamaan kiinnityksen tontin
hallinto-oikeuteen ja tontilla oleviin rakennuksiin 2:ssä §:ssä mainitun
vuotuismaksun ynnä tontinhaltijan muiden sopimuksen mukaisten velvollisuuksien
täyttämisen vakuudeksi.

8 §.

Jos tontin nautinto-oikeutta ja tontilla olevia rakennuksia
on rasittamassa kiinnityksiä, on kaupunki suorittaessaan 3:ssä §:ssä määrättyä
lunastusmaksua oikeutettu lunastussummasta päältä suorittamaan kiinnitetyt
saavat korkoineen ja kuluineen suorastaan saamamiehille heidän etuoikeuten-
sa mukaan, minkä jälkeen jäänös maksetaan tontin haltijalle.

9 §.

Tontille saa rakentaa puutaloja ja korkeintaan 3-kerroksisia
(12 metriä korkeita) kivitaloja katulinjaan, jolloin kivitalot rakennetaan
siten, että määrätty osa pihamaasta naapurin tonttia vasten jää vapaaksi.

10 §.

Milloin Rahatoimikamari katsoo tontinhaltijan rikkoneen tätä
sopimusta, on Rahatoimikamari oikeutettu asianomaisessa oikeudessa vaatimaan
vuokranantajan velvoittamista täyttämään vuokrasopimuksensa. (10 §. on mää-
rätty näin kuuluvaksi Valtuuston päätöksen 6 p:ltä helmikuuta 1922, kirje
N:o 77 ja Rahatoimikamarin päätöksen §: 183/22 nojalla.)

Kuopiossa 25 päivänä syyskuuta 1922.

Rahatoimikamarin puolesta:
K. H. Penttinen.

Kuopion kaupunkin

Rahatoimikamarin leima.

T. Kahra.

Ylläolevaan välikirjaan olen tyytyväinen ja sitoudun siinä
olevat ehdot täyttämään. Paikka ja aika kuin yllä.
Erkki Korhonen.

Todistavat:

Joh. Savolainen.

Anni Soininen.

Saatuani haltuuni vuokraoikeuden sitoudun noudattamaan kaikkia
tämän välikirjan ehtoja. Kuopiossa 7 päivänä toukokuuta 1923.
Otto Heiskanen.

Todistavat:

Anni Soininen.

Joh. Savolainen.

Vuokraoikeus siirretty Erkki Korhoselta Otto Heiskaselle
Rahatoimikamarin kokouksessa päätöksellä 9 päivänä toukokuuta 1923 §:n 678
kohdalla. Todistetaan, Kuopiossa 22 päivänä toukokuuta 1923.

Virallisesti:

T. Kahra.

Rahatoimikamarin sihteeri.

Vuokraoikeus siirretty Rahatoimikamarin päätöksellä kesä-
kuun 1 päivänä 1923 §:n 820 kohdalla Otto Heiskaselta Eero Hoffrenille.
Todistetaan, Kuopio, 5 p. kesäkuuta 1923.

Virallisesti:

T. Kahra.

Rahatoimikamarin sihteeri.

Saatuani vuokraoikeuden haltuuni sitoudun noudattamaan kaik-
kia tämän välikirjan ehtoja. Kuopio, marraskuun 19 päivänä 1923.
Juho Petteri Pasanen.

Todistavat:

K. Bergholm.

Joh. Savolainen.

Vuokraoikeus siirretty Rahatoimikamarin päätöksellä 21 päi-
vänä marraskuuta 1923. §:n 1516 kohdalla Eero Hoffrenilta Juho Pekka Pasa-
selle. Todistetaan, Kuopio 22 päivänä marraskuuta 1923.

T. Kahra.

Rahatoimikamarin sihteeri.

Lun. 8 mk.

V A I R I A

Kuopion kaupunki luovuttaa tontin välikirjalla 502,33 m² suu-
ruuden asennusteita N:o 21 linnapöytäkirja 2 neliosassa Erkki Korhosen
hänne oikeudenomistajalleen käytettäväksi seuraavilla ehdoilla:

1 §.
Tontti luovutetaan 50 vuodeksi alkaen 1 päivä lokakuuta 1922
ja on tontin haltijalla oikeus tällä ajan kuluessa uusia sopimuksena
kaupungin kanssa, sillä rajoituksella, joka mainitaan 3:ssä §:ssä.

2 §.
Käyttämiseen 10 vuoden aikana on tontinhaltijan kalenterivuosittain
sitten suoritettava kaupunkin rapasteon 3 §:n mukaisesti suoritettavaksi
eli 2 mk. 97,93, joka ennen kuin tontin 1 päivä on rahatoimikamarin
maksuttava.

Joka kymmenes vuosi on tarkastettava, onko tontin myyntiarvo
kohonnut tahi laskenut ja on kaupunkilla suoritettava vero seuraavan vuoden
alusta laskettava 3 §:n mukaan tältä vuodelta arvioinnasta. Tarkastuksen tot-
mitta ja niiden myyntiarvon määrän arvioinnasta, johon tontinhaltija
ja rahatoimikunta valittavat kaupunkin puolestaan kaksi jäsentä ja nämä yh-
teisesti puheenjohtajan. Kustannukset tästä arvioinnasta suoritetaan
kaupunki.

Rahatoimikunnan suostuessa tontin haltijan ja kaupunkin välillä
ratkaistaan asiaan saati tavoin kokouksessa sovinto-oikeus, jonka päätöksen
ei voida valittaa. Käytetty sovinto-oikeus annetaan päätettyä kumpunkin
omaan suostuttavaksi sovinto-oikeudesta aiheutuvat kustannukset kuuluvat.
Jos asiansaaminen tontin haltija laiminlyö rahatoimikamarin
tämänsä ajan kuluessa valita jäsenet arvioinnasta tai sovinto-oikeuteen
tahi elleivät kumpunkin valittamat jäsenet valittavat puheenjohtajan
valittamasta, toimittava valittavat jäsenet.

3 §.
Viimeistään vuotta ennen kuin tontin välikirja 50 vuoden kulu-
tus lakaa voimassa olemasta, on tontin haltijan rahatoimikunnalle ilmoitetta-
va, haluuko hän välikirjansa uudesta vai ei.

Jos tontinhaltijan ei taho uudesta välikirjasta eikä halua
siirtää pois tontilla olevia rakennuksia, lunastaa kaupunki rakennukset puo-
lella niiden silloisesta arvosta.

Jos kaupunki 50 vuotisen vuokrakauden kuluessa tontin
tontin itse käytettäväksi, lunastaa rakennukset maksamalla niiden tällöin
arvoinnan.

4 §.
Tontin asennuksena, jossa tulee olla vähintään 3 huonetta,
on rakennettava 2 neliosan asennuksen yhteyteen. Samoin tontin
ulkonaharakennus on rakennettava tontin 10, 20 ja 30 ulkonaharakennuksen
yhteyteen.

Tontille on vähintään kahden vuoden kuluessa siir-
tyä on tontin luovutettua, rakennettava asennuksena, mikäli että sopimus
muuten purkautuu ilman korvausvelvollisuutta kaupunkin puolelta. Tontista
ei saa eritellään käyttää mitään tarkoitusta kuin aiostaan asennusten
ja taloustarvikkeiden rakentamiseksi. Rakennusten piirustukset ovat siir-
tyä rahatoimikamarin hyväksyttäväksi ja on rakennuksen suhteen muuten kat-
kassa sopivissa kordin noudattava Kuopion kaupungin voimassaolevia raken-
nusjärjestyksiä. Profiilikartta noudatettava.

5 §.
Jos tontin haltija kuolee, ovat hänen oikeudenomistajansa si-
tää rahatoimikunnalle ilmoitettuna oikeutetut nauttimaan välikirjan hy-
väksien. Jos tontinhaltija muutoin tontin tontin tontin tontin tontin tontin
tontin hallinto-oikeuden tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin
omaista kuulematta oikeutettu, kumminkin on viimeistään kahden vuoden
siisä kuin luovutus on tapahtunut, asasta rahatoimikunnalle ilmoitettava.
22 päivä tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin
rakennettavaksi tai muuta tarkoitusta varten luovutako mitään osaa tontista.

6 §.
Kaupunki tekee ja kustantaa tontin katualueen katualueen
tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin tontin
käytettyä hyväksyttäväksi. Kuntion, mutta tulee tontinhaltijan korvata kaupun-

Sen jälkeen, kun Kuopion kaupunginvaltuusto on syyskuun 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Kuopio, 21 p:nä lokakuuta 1927.

Juho Pekka Pasanen.

Kuopion Rahatoimikamarin puolesta:
Kalervo Killinen.

T. Kallra.

Todistavat:

Martta Koponen. Johannes Savolainen.

Jälgennöksen oikeaksi todistavat:

Anna Väinänen Leena Kuoppinen

Etelle lausuttuun nähden ja kasteen päällimmäisistä tonttien vuokratilikirjoitusnoikeudesta, on Kuopion kaupunginvaltuusto 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Tontin haltija on oikeutettu kaupunkia kuultuaan tontin vuokratilikirjoitusnoikeudesta, on Kuopion kaupunginvaltuusto 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Sama on kaupunkia kuultuaan tontin vuokratilikirjoitusnoikeudesta, on Kuopion kaupunginvaltuusto 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Jos tontin vuokratilikirjoitusnoikeudesta, on Kuopion kaupunginvaltuusto 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Milloin Rahatoimikamarin katoa tontin vuokratilikirjoitusnoikeudesta, on Kuopion kaupunginvaltuusto 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin puolesta:
K. H. Penttinen.
T. Kallra.
Ylijohtajan virkistys on tyydyttävä ja sitoumus on
olevat edot tyydyttävät. Palkka ja aika kuin yllä.
Erkki Korhonen.
Todistavat:
Joh. Savolainen.
Anni Solinainen.
Sattumani haljunt vuokratilikirjoituksen sitoumus nostattamaan kaik
kia tämän virkistys edot. Kuopiossa 7 päivä toukokuuta 1927.
Otto Heikkinen.

Todistavat:
Anni Solinainen. Joh. Savolainen.
Vuokratilikirjoitusnoikeudesta, on Kuopion kaupunginvaltuusto 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Kuopion kaupunginvaltuusto 26 p:nä 1927 antanut suostumuksensa erinäkisten muutosten tekoon kaupungin asuintonttien vuokratilikirjoihin, on Kuopion kaupungin Rahatoimikamarin ja tämän vuokratilikirjoitusnoikeuden haltijan Juho Petter Pasasen kesken sovittu siitä että tämän vuokratilikirjan 2 §:n tehdään seuraava lisäys: "Vuokra kauden aikana voidaan vuokraa nostaa enintään 5 markkaa neliömetriä ja vuotta kohti" ja että vuokratilikirjan 5 §:n tehdään seuraava lisäys: "Kaupunki sitoutuu olemaan myymättä tonttia vuokrauden kestäessä".

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 14 p:nä marraskuuta 1935. Saapuvilla olivat: Aaltonen, Aattela, Hakkila, Koponen, Kuusisto, Lehtokoski, Linna, Lonkainen, Marttila, Pekkala, Ryömä, Tanner, Tolonen, Syrjänen ja Voionmaa sekä puoluetoimikunnan jäsenet: Harvala ja Wiik. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Vaalioikeuden myöntäminen vakinaisessa sotapalveluksessa oleville.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä yhtyisi perustuslakivaliokunnan hylkäävään mietintöön, joka on annettu niiden aloitteiden johdosta, jotka tarkoittavat vaalioikeuden myöntämistä vakinaisessa sotapalveluksessa oleville.

2 §.

Takaussitoumuksia koskevan lainsäädännön uudistaminen.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä yhtyisi lakivaliokunnan hylkäävään mietintöön, joka on annettu takaussitoumuksia koskevan lainsäädännön uudistamista tarkoittavan aloitteen johdosta.

3 §.

Tuulaakimaksu.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä kannattaisi laki- ja talousvaliokunnan sekä suuren valiokunnan mietinnön hyväksymistä tuulaakimaksun kantamisen perusteesta vuosina 1936-1940.

4 §.

Lennätin- ja puhelinlaitoksen eroittaminen postilaitoksesta.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä yhtyisi valtiovarainvaliokunnan hylkäävään mietintöön, joka on annettu lennätin- ja puhelinlaitok-

sen eroittamista postilaitoksesta koskevan hallituksen esityksen johdosta.

5 §.

Mielisairaslaki.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen mielisairaslaki ja laki- ja talousvaliokunnan siitä antamaan mietintöön.

Ryömä: Ehdotti että ryhmä hyväksyisi lakiehdotuksen 23 §:n hallituksen esityksen mukaisena, kuten тов. Reinikainen valiokunnan mietintöön liittämässään vastalauseessa ehdottaa. Ei ole asetettava erikoisasemaan niitä mielisairaita, jotka ovat tehneet jonkin rikoksen, sillä huoltovelvollisuuden peruste ei voi olla riippuvainen siitä onko mielisairas tehnyt rikoksen tai ei.

Linna: Kuntien edun mukaista on, että k.o. pykälä hyväksytään laki- ja talousvaliokunnan mietinnön mukaisena.

Hakkila: Yhtyi Ryömän lausuntoon.

Syrjänen: Kannatti Ryömän ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä todettiin, että v.v. kannattaa 23 §:n hyväksymistä hallituksen esityksen mukaisena.

6 §.

Eräiden vapautusten myöntäminen Baselin kansainväliselle järjestelypankille.

Ryhmäkokoukselle päätettiin ehdottaa, että ryhmä hyväksyisi hallituksen esityksen laiksi eräiden vapautusten myöntämisestä Baselin kansainväliselle järjestelypankille.

7 §.

Osuuskassojen Keskuslainarahasto-Osakeyhtiön ja Suomen Asuntohypoteekkipankin agiotappioiden korvaaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen laiksi valtion osanotosta Osuuskassojen Keskuslainarahasto-Osakeyhtiön vuonna 1930 valtion takuulla ottaman ulkomaisen obligatiolainan agiotappioiden korvaamiseen annetun lain muuttamisesta,

sekä hallituksen esitykseen laiksi valtion osanotosta Suomen Asuntohypoteekkipankin vuosina 1927 ja 1928 otettain ulkomaanrahamääräisten obligatiolainain agiotappioiden korvaamiseen.

Tanner: Ei hyväksynyt valtiovarainvaliokunnan kantaa agiotappioiden korvaamisessa. Jos kaikille maa-laiskunnille niiden taloudellisesta asemasta välittämättä korvataan agiotappiot, niin minkä perusteella estetäisiin myöskin kaupunkikuntia saamasta korvausta agiotappioiden johdosta? Puhuja osoitti usein todistein, että asunto-osakeyhtiöiden joukossa on monia, jotka eivät ole avustuksen tarpeessa tai joille sitä ei kohtuussyistä voida antaa. Ehdotti eräitä muutoksia valiokunnan mietintöön. (Tarkemmin ryhmän pöytäkirjassa 14/11-35)

Hakkila: Jos valiokunnan mietintöä voitaisiin korjata Tannerin ehdottamalla tavalla, olisi se tehtävä. Suuri valiokunta on kyllä yhtynyt valtiovarainvaliokunnan mietintöön.

Aattela: Kannatti Tannerin ehdotusta.

Linna: Ryhmän on vaikeata perääntyä omaksumaltaan kannalta, sellainen kannan muutos muodostuisi hyvin vaaralliseksi puolueelle ja ryhmälle.

Kuusisto: Koska aikaisemmin on hyväksytty laki, jolla yksityisille maanviljelijöille agiotappiot korvattiin, niin paljon oikeudenmukaisempaa on hyväksyä laki, jolla kaikille kunnille korvataan agiotappiot. On vaikeata suorittaa jaottelua eri kuntien kesken niiden varallisuuden perusteella. Tämä asia olisi saatettava pois päiväjärjestyksestä.

Ryömä: Kannatti valtiovarainvaliokunnan mietinnön hyväksymistä. Valtiovarainministerin toimittama tutkimus Asuntohypoteekkipankilta lainoja saaneiden yhtiöiden asemasta on yksipuolinen ja ohi pankin toimitettu, joten ei luottanut esitettyjen numeroiden paikkansapitävyyteen.

Syrjänen: Ainakin eräät kunnat ovat liian kevyellä tavalla tehneet velkaa. Ryhmän ei olisi pitänyt hyväksyä yksityisten agiotappioiden korvaamista koskevaa lakia sellaisenaan. Oli valtiovarainvaliokunnan mietinnön hyväksymisen kannalla mikäli se koskee kuntien agiotappioiden korvaamista.

Harvala: Silloin kun oli kysymyksessä yksityisten agiotappioiden korvaaminen, edustin viimeiseen asti sitä kantaa, että velallisest olisi lajiteltava. Huomautti, että niin pian kun markka palautetaan kulta-arvoon, ei agiotappioita tarvitse korvata. Oli valiokunnan mietinnön hyväksymisen kannalla.

Tanner: Esitti vielä eräitä tietoja asunto-osakeyhtiöistä. Asuntopoteekkipankki saa aina omansa. Jos valiokunnan mietintöä muutetaan puhujan esittämällä tavalla, johtaa se siihen, että myöskin yksityiset pankit joutuisivat antamaan osan lainoista anteeksi.

Tolonen: Yhtyi valiokunnan mietintöön.

Linna: Puhui vielä valiokunnan mietinnön hyväksymisen puolesta.

Lehtokoski: Asia on nyt vaikea hoitaa toisin kuin mitä valiokunta ehdottaa.

Voionmaa: Emme menetä mitään hyväksyessämme hallituksen esityksen. Yhtyi Tannerin lausuntoon.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin kymmennellä äänellä viittä ääntä vastaan valtiovarainvaliokunnan ehdotus. Tämän jälkeen päätettiin ehdottaa, että ryhmän jäsenille annettaisiin tässä asiassa "vapaat kädet".

8 §.

Kokkolan työväenyhdistyksen 30-vuotisjuhla.

Esiteltiin Kokkolan työväenyhdistyksen kutsukortti, jossa pyydetään ryhmää lähettämään edustajansa yhdistyksen 30-vuotisjuhlaan. (Liite 1)

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että ryhmän jäsen Salmenoja, joka menee puhumaan sanottuun juhlaan, esittäisi juhlivalle yhdistykselle ryhmän onnittelun.

9 §.

Nokian rakennustyöläisten osaston kirjelmä.

Esiteltiin Nokian rakennustyöläisten osaston ryhmälle lähettämä kirjelmä, jossa ryhmää pyydetään jollakin sopivalla tavalla, vaikkapa välilyksymystietä, ottamaan esille työttömyyskortiston ulkopuolelle joutuneiden työttömien asia. (Liite 2)

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin ryhmäkokouk-

selle ehdottaa, että kirjelmässä mainittuun asiaan kiinnitettäisiin eduskunnan ja hallituksen huomiota talousarvion yhteydessä suoritettavassa keskustelussa.

10 §.

Työmaaterrori.

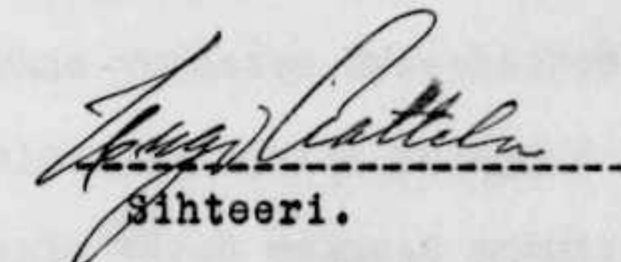
Sen johdosta, että eräät valkeakoskelaiset ja lohjalaiset toverit ovat kääntyneet eräiden ryhmän jäsenten puoleen pyynnöllä, että ryhmä ryhtyisi joihinkin toimenpiteisiin työmaaterrorin lopettamiseksi, päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa:

1) että ryhmän jäsenet Tanner, Aaltonen ja Harvala menisivät kenraali Waldenin luo esittämään ryhmän mielenpiteen työoloista hänen hallinnassaan olevilla teollisuuslaitoksilla;

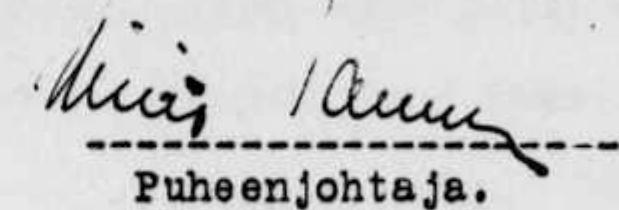
2) että talousarvion yhteydessä ryhmän taholta käsitellään myöskin työmaaterrorikysymystä, ja

3) että SAK:a pyydetään hankkimaan aineistoa 2. kohdassa mainittua tarkoitusta varten.

V a k u u d e k s i :

Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Puheenjohtaja.

Sosialidemokraattiselle Eduskuntaryhmälle.

Sen johdosta, että Osuuskassojen Keskuslainarahasto Osa-oyhtiön ottaman frangilainan agiotappioiden korvaamista koskeva asia on lopulliseen myönteiseen ratkaisuunsa saattamatta, sikäli kuin se koskee osaa maalaiskunnista ja kuntayhtymiä ja kun on tullut tietoon, että Eduskunnan valiokunnissa on ollut nykyään myös vallalla mielipide, että kunnat ja kuntayhtymät jätetään näiden korvausten ulkopuolelle, niin pyydämme saattaa sos.dem. edustajain tietoon seuraavaa:

Kun kultakannasta luopuminen on ollut kunnista riippumaton, yleisen edun vaatima toimenpide, joka on ollut hyödyksi maalle, niin sos. dem. kunnallismiesten mielestä on yhteiskunnan kokonaisuudessaan vastattava myös tämän kultakannasta luopumisen välittömistä tappioista. Sellaisena on ensisijassa mielestämme monestakin syystä pidettävä kuntien n.s. frangilainain agiotappion korvaamista valtion varoilla. Tällaisina syinä mainittakoon nimennäköisen työvään kunnallispolitiikan kannalta seuraavat tosiasiat:

1. Agiotappiot rasittavat etupäässä vähävaraisia veronmaksajia. Niinpä esim. palkkatyöläinen tai pienviljelijä, jolle pannaan 60 veroäyriä, joutuu sellaisessa kunnassa, jossa agiotappio aiheuttaa esim. 2 markan korotuksen veroäyriin hintaan, maksamaan 120 markkaa vuodessa kyseellisen tappion korvaamiseksi, mikä tekee koko jällellä olevalta ajalta yhteensä 1.800 markkaa.

2. Sos.dem. ryhmän kielteinen kanta tässä asiassa antaisi työväänliikkeen vastustajille liian hyvät aseet ensivuoden niin valtiollisissa kuin kunnallisissakin vaaleissa. Näin olisi etupäässä niissä 148 kunnassa, jotka näitä lainoja ovat ottaneet, ja joissa monessa kunnallispolitiikka on työvään vastuulla.

3. Kunnat olivat monessa tapauksessa pakoitettut muuttamaan lainansa frangilainoiksi sillä uhalla, että kuntain lainat muuten olisivat vaaditut heti maksettaviksi.

4. Kunnat ovat käyttäneet saamansa lainat sellaisiin toimenpiteisiin, joihin valtio on ne velvoittanut, useassa tapauksessa siirtämällä omia velvollisuuksiaan kuntien kannettavaksi. Kunnat ovat esim. joutuneet rakennuttamaan yli 5.000 kansakoulua ja n. 300 kunnalliskotia n. 2 miljardin markan kustannuksella. Tänä aikana ovat kuntain velat kasvaneet 100 miljasta 850 miljasaan markkaan s.o. yli 8 kertaiseksi. Ja kuten tiedetään on kunnille tu-

lossa uusia rasituksia m.m. läskien hyväksytyjen huoltolakien kautta.

5. Esimerkkinä siitä, miten kohtuuttomiin rasituksiin kunta voi joutua frangilainan vuoksi, mainittakoon eräs kunta, joka on ottanut 2½ milj. markan frangilainan. Laina otettiin v. 1930 jolloin siitä pidätettiin pääoma-alennusta 4 % s.o. 100.000 markkaa, joten kunta sai nostaa vain 2.400.000 mk. Koko oli siltä vuodelta maksettava etukäteen 9 % mukaan. Kunta joutui maksamaan lokakuusta v. 1930 lähtien vuoden 1933 loppuun lainan nimellisarvosta korkoa 9 %, mikä tekee 770.659 mk. 70 p. Vuotena 1934 perittiin kunnalta agiotappiota 114.982 mk. Vuonna 1935 maksettiin agiotappiota 114.575 mk. ja viimeksi mainitulta vuodelta menee sitä vielä ainakin 114.000 markkaa. Siis yhteensä 343.557 mk. puolentoista vuoden aikana. Pääoman lyhennystä maksettiin samalta ajalta yhteensä 169.878 mk. Vuoden 1935 loppuun mennessä tulee siis maksetuksi pääoman lyhennystä ja agiotappiota yhteensä 513.436 mk. Mutta kuitenkin on lainassa tämän vuoden lopussa maksamatta 2.330.121 mk. Kun otetaan lisäksi huomioon edellämainittu 4 % pääoma-alennus 100.000 mk., niin on maksettu vuoden 1935 loppuun mennessä 613.436 mk., mutta lainasta on kuitenkin edelleen maksamatta jo mainittu määrä 2.330.121 mk. Jos tilanne pysyy samana laina-ajan loppuun asti joutuu kunta maksamaan pääoman noin kaksinkertaisena eli 5.000.000 markkaa sekä tietenkin lisäksi koron.

Tässä tapauksessa voi kunnan maksama korko siitä rahamäärästä, minkä se on lainaksi saanut, kohota 14 %:iin.

Edelläesitettyjen tosiasiain perusteella ja ottaen huomioon, että puolueemme ja sos.dem. ryhmän toiminnan yksinomaisena päämääränä on, ja täytyy olla, taistelu kaikkien vähävaraisten aseman parantamiseksi ja kun tämän toiminnan menestyksen ehto on entistä suuremman valtiollisen ja kunnallisen vallan saaminen työtätekevien käsiin ja kun puheenaolevan asian myönteinen ratkaisu on omansa palvelemaan tätä päämäärää, niin pitää tänään kokoontunut sos.dem. kunnallismiesten neuvottelukokous tärkeänä, että sos.dem. Eduskuntaryhmä myötävaikuttaa sen hyväksi, että kuntain ja kuntayhtymäin frangilainain agiotappiot korvataan valtion varoista.

Helsingissä lokakuun 24 p:nä 1935.

Sos.dem. kunnallismiesten neuvottelukokous.

Eino Pusa.

puh.jocht.

Kaarlo Ekroth.

sihteeri.